

Adakozzunk a repülő-alapra!

Ára 10 fillér.

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG-KIADÓHIVATAL
FERENC JOZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90, EJJEL 10-TÓL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGŐ, FÉL
ÉVRE 15 PENGŐ, HAVONTA 2.50 P

KER. POLITIKAI NAPILAP

(TRIANON 19.) 1938 NOVEMBER 11, PÉNTEK

Vezérigazgató:

Vitéz Bessenyei Lajos dr.

XLII. ÉVFOLYAM, 255. SZÁM

„Taeterrima gens“

Irta: vitéz Bessenyei Lajos dr.

Tacitus, a kiváló római történetíró, használja ezt a kifejezést (Hist. V. 8.), ami magyarul azt jelenti: a legundokabb népség. Tacitus ezt az elnevezést egészen más vonatkozásban használta, de bizonyára csak azért, mert ő még nem ismerte a cseheket. Mert ha a nagy római történetíró tudott volna a csehekről, ennek a népségnek dolgairól és viselkedéséről, akkor róla írta volna ezt a megbélyegző, rendkívül jellemző meghatározást: „taeterrima gens“.

Évszázadok folyamán sok-sok tapasztalatból megtanultuk, hogy a cseh jó muzsikuss és elsőrendű lakáj mint zsebrák pedig született rabló. Ezek a sajátságok semmiképpen sem mehetnek nemzeti ére nyek számába, legfeljebb az elősdi, önjelölt megőlni nem tudó lények jellegzetes tulajdonságai ezek. Aminthogy a történelem tanúsága szerint a csehek sohasem bizonyítottak államalkotó népek s ha a forgandó szerencse a felszínre vetette is őket olykor-olykor, hosszú és tartós ideig nem bírtak a maguk lábán megállni és önjelöltől állandóan fennmaradni. Úgyhogy a népek hullámzó tengere újra, meg újra elborította. Legutóbb Trianon szülte meg a világra, de minő torz, micsoda szörnyeteg lett belőle! Aljas hazugságnak volt a törvénytelen fattyúja, a Sátán pribékjei dajkálták és nevelgették, hitvány földi ördögöcskék taníttatták lábra állni, jární és megőlni. De ez az idiótország még így sem bírt megmaradni, alig vonszolta kinosan, lihegve, füladozva életét két évtizedig és máris bekövetkezett szám-tani bizonyossággal a kikerülhetetlen végzet, a halálos széthullás.

Ha csak eddig tartana számunkra ennek a népnek a története, akkor talán ügyet sem vetnénk már rá, igyekeznénk elfelejteni, mint valami rossz álmot. De ez az önállóságra képtelen népség mostanában, amikor összehazudott mozaiklamba darabokra hullani készült, a legkihívóbb aljassággal és a csalárd húzavonának minden ravasz-ságával akadályozta meg hetek óta erőszakosan elcsatolt testvéreinknek hozzánk való visszatérhetését. Közben a védtelen polgári lakosságot igazi csehi vitézséggel mozgósított hadseregének szabad prédául vetette oda, kegyetlenkedtek ott mindenkiel s ami ellopható, azt a zsebrák virtusa el is rabolta. Szégyentől égő arccal, ökölbe szoruló kezekkel néztük innen, a távolból, egy ilyen salak népségnek a gazságait. Mi ezer év alatt sohasem becsültük e lakáj-martalóc csöcselék-et semmire, lenéztük és megvetettük őket, de most meg is utáltuk és gyűlöltük ezt a „taeterrima gens“-et. A gyűlölet nem keresz-

MA VONÚL BE Horthy Miklós Kassára

A rádió a bevonulásról helyszíni közvetítést ad
délelőtt 10 óra 50 perckor

A biztosító magyar csapatok már Kassán vannak
Losonc, Rimaszombat, Ungvár, Munkács és Léva
határtalan lelkesedéssel fogadták honvédeinket

Budapest, november 10. (MTI.) A m. kir. honvédségnek a Kormányzó Úr Ófőméltósága vezérlete alatt Kassára történő bevonulása alkalmából az egyháziok rendelkezésére pénteken délelőtt 11 órakor a bevonulás időpontjában az egész országban megkondulnak a harangok s ugyanakkor 2 percre megáll a munka és forgalom.

A bevonulással kapcsolatban a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy minden vdd. parancsnokság székhelyén, így Budapesten a Cita-delláról a bevonulás pillanatában 21 ügylővés adassék le a visszaes-tolás öröme.

A honvédelmi miniszter továbbá ebből az alkalmából a honvédség részére katonai szünnapot rendelt el. A felek fogadása a honvédelmi minisztériumban és a katonai hatóságoknál tehát elmarad. Az erre a napra már előzőleg kitűzött tárgyalásokat azonban megtartják.

Budapest, november 10. (MTI.) Illetékes helyről közlik: Horthy Miklós kormányzó Kassára történő bevonulásáról a rádió kb. 10.50 órakor helyszíni közvetítést ad. Az ünnepséget a kassai Szent Erzsébet székesegyház nagyharangjának a zúgása fogja bevezetni. Ez lesz a jel, melyre az ország összes harangjai megkondulnak.

Magyar zászló a kassai dómon

Kassa, november 10. A magyar hadsereg első biztosító osztagai csütörtökön bevonultak a felszabadított Kassa városába. A kassai dómon magyar zászló leng, hirdetve, hogy az ősi magyar város húsz-évi elnyomás után ismét visszakerült az anyaországhoz.

A miskolci 7-es vegyesdandár csapatai csütörtökön reggel megkezdték előnyomulásukat Kassa felé.

Kassa utcáit valósággal ellepi a nemzeti színek áradata. A bevonulási útvonal mentén tíz- és tízezer ember szorong és viharosan élteti a honvédeket.

Újból meg újból felhangzik a ki-

áltás: Eljen Horthy! Eljen Magyarország — és a tömeg egyetlen szavalókórusként veszi át a jelszavakat.

13 óra 30 perckor érkezett meg Kassára vitéz Liptay András altábornagy, a miskolci vegyesdandár parancsnoka törzskarával. A tömeg lelkesedése kísérte végig a törzskara élén lovagló altábornagyot.

Vitéz Liptay András altábornagy és törzskarának menete az Erzsébet téren felállított díszkapuig lovagolt. A csütörtöki napon eddig csak a magyar honvédség biztosító csapatai vonultak be a felszabadított Kassára, hogy előkészítsék a pénteki nagy ünnepélyes bevonulást.

Kassa, november 10. A város este lázasan készülődik, hogy holnap méltóan fogadhassa a Kormányzót. A főútvonalon végig és a Dóm körüli utcák szívesen lobognak az éjszakában. Mindenütt a piros-fehér-zöld szín lobog és százezernyi gyertya hirdeti Kassa felszabadulását.

Losonc városa örömmámorban

Losonc, november 10. (MTI) Losonc városa csütörtökön örömmámorban üszött. Nemcsak a város lakossága, hanem a környékbeli falvak népe is összegyűlt, hogy Losonc falai között üdvözölhessék a magyar honvédeket. Amikor az utolsó cseh járó a délelőtt folyamán elhagyta a várost

mindenholnan előkerültek a nemzetiszíni zászlók,

kokárdák és a rengeteg virág. — amellyel a bevonuló csapatoknak kedveskedtek. Az ünneplők sokaságának egy része kivonult a város határába, az Ipoly hidjához, hogy elsőnek köszönthesse a húsz-éve nem látott magyar csapatokat.

A bevonuló budapesti vegyesdandár egyik tisztje, mint parlamentter, a város határában megbeszélte a cseh hadsereg kiküldöttjével a város átadásának részleteit. Ezután Nagy Vilmos altábornagy vezetésé-

Urunk személyesen jelenik meg a Felvidék központjában, szívében és ezzel ráüti a hitelesítő pecsétet a bécsi okmányra.

De a „taeterrima gens“ jól jegyezze meg, hogy mi ezt a mostani területviszanyerést csak első lépésnek tekintjük a revízió útján, amelyet követni fognak idővel a többiek is az egész Felvidék visszaszerzéséig. Amint eddig megcsiggett bennünket a magyarok Istene, hisszük és valljuk szent meggyőződéssel, meg fog segíteni ezután is, további revíziós céljainkban is!

tyéni vonás, de, ha egy országból felénk mindig csak gonoszság árad, akkor nemcsak megérthető, de szükségszerű bennünk egy ilyen érzelemnek a kialakulása.

Egyébként pedig bízunk az Isten igazságában, amely nem hagy megtorlatlanul semmi gonoszságot, sem egyének, sem népek részéről. Ez az égi büntetőkar már sokszor lesújtott a történelem folyamán a csehekre. Most is széttepte nagy hatalmi ábrándjuk egész kőtyagos ködkép-látomásait és a tegnapi nappal immáron befe-

jeződött a bécsi döntőbírósi ítélet alapján nekünk visszafelt magyar területek birtokba vétele is. Egymillió magyar testvérünk szabadult fel a cseh járom alól és tért vissza hozzánk, az anyaország kebelére. Napokon keresztül olvashattuk azokat a szavakban ki nem fejezhető örömmámoros jeleneteket, melyekben a rabszolgasorsot lerázó testvéreink valósággal kitombolták magukat. Ma pedig ennek az új honfoglalásnak a záró, mintegy megkoronázó mozanata fog Kassán végbemenni, amikor Kormányzó

vel megkezdődött a csapatok bevonulása. Az útvonalon mindenütt tömött sorokban állt a közönség s lelkesen éltette a magyar hadsereget, éljenezte a Kormányzót, a magyar kormányt és Magyarország barátait.

A füleki-út és a Kossuth Lajos-ut kereszteződésénél diadalkapu várta a magyar honvédséget. Hass Lajos

az egyesült magyarpárt helyi elnöke köszöntötte a bevonuló csapatokat s parancsnokokat. Kalcsó József a környékbeli kispárdák nevében, Tóth Kálmán ny. ezredes a tűzharcosok nevében mondott üdvözlőbeszédet. Szilassy Eszter szívből jövő szavak kíséretében virágcsokrot nyújtott át Nagy Vilmos altábornagnak.

Magyar repülők Losonc felett

Az ünnepély Losonc legnagyobb terén, a Buza-téren folytatódott. Közben öt repülőgép jelent meg a város felett s az egyikről nemzeti színű zászlót dobtak le ezzel a felirattal:

A magyar repülők üdvözlők a felszabadult Losonc városát. Szilassy Béla szenátor üdvözlőbeszédében méltatta a magyar területek visszacsatolásának nagy történelmi jelentőségét. Utána Giller János tartománygyűlési képviselő mondott lelkes üdvözlőbeszédet. Nagy Vilmos altábornagy pár meleg szóban mondott köszönetet a fogadtatásért.

A közönség nagy lelkesedéssel énekelte a Himnuszt és ezután a csapatok díszmenetben

vonultak el az altábornagy előtt, aki a díszmenet rövid szünetében a magyar rádióhallgatóság számára ezeket mondotta:

Igaz szerettei köszöntöm a rádió hallgatóságát s csak annyit mondhatok, hogy ilyen felemelő érzésben életemben sohasem volt részem s erre örökké visszaemlékezem.

Már jóval elmúlt 3 óra, mire a díszmenet végetért. A több ezer főnyi közönség lelkesen gyönyörködött a magyar honvédekben s szinte szünet nélkül éljenezte a magyar hadsereget. Losonc városa este kivilágítást és fáklyámenetet rendezett a bevonult honvédek tiszteletére.

Földigérő nemzeti zászlók Rimaszombat emeletes házain

Rimaszombat, november 10. A magyar honvédsapatok délután 4 órakor vonultak be Rimaszombatra. A város keskeny emeletes házai földigérő nemzetibogókkal voltak díszítve.

A főutca színpompás képet mutatott. Az ablakokban mindentűt magyar nemzeti színek lengtek, felvirágoztak minden ablakot és az ablakokban és kirakatokban Horthy Miklós kormányzó arcképe volt kitéve. Sok helyen

az ablakokban égő gyertyák hirdették a magyarság örömét. A bevonuláskor gyönyörű napsütés volt. Rimaszombatra főképen huszárok vonultak Vitéz Miklós ezredes vezetésével. A város négyyszögletű főterén fogadták a magyar honvédsapatokat. Itt 4 oldalról torkollanak be az útvonalak s mind

a 4 bejáratnál hatalmas diadalkaput emeltek.

Az emelvényen dr. Eszenyi Gábor városbíró üdvözölte elsőnek a bevonuló csapatokat, utána pedig Varga József, a nemzetitanács elnöke mondott nagy beszédet.

A beszédeket hangszórókon közvetítették a hatalmas teret teljesen betöltő sokezer főnyi közönségnek. A város képe ma reggeltől teljesen megváltozott. Valamennyi megváltoztatott utca nevére vissza keresztelték és így pl.

a Massaryk-utca Horthy Miklós ut lett, a Stefánik út pedig viszsza kapta régi nevét és ismét Kossuth Lajos útnak nevezték el.

Este az ablakokat kivilágították, és az utcákon lelkes tömeg hullámzott fel s alá.

Ungvárott leverték a cseh oroszlánt

Ungvár, november 10. (MTI) Délután 4 óra tájban ragyogó napfényben érkeztek meg a honvédség előcsapatok a város határába. Az utcák pillanatok alatt megteltek a honvédek elé vonuló, virágot vivő hatalmas boldog tömeggel.

Tizezrek éljeneztek a bevonuló katonaságot s virággal borítottak el minden embert. A volt kormányzóság épületéről

percek alatt leverték a cseh oroszlánt és a nemzeti színekben pompázó magyar címert tetették a helyére.

A város főterén szinte pillanatok alatt emelvényt állítottak. Az emelvény környékét zászlóerdő lepte el s az emberek tizezrei vonultak a térre.

Az ünnepi lelkes tömeg a főcsapat bevonulása előtt könnyes szemekkel ismételt el énekelte a Himnuszt s szinte szünet nélkül éltette a kormányzót, a magyar hadsereget. Im-

redy miniszterelnököt, Kánya Kálmán és gróf Teleki minisztereket, szavalókórusok zúgták állandóan:

„Vesszen Prága, mindent vissza!”
„Lengyel-magyar határt!”
„Bocsássák szabadon Bródyt!”
„Eljen Moszcizky!”
„Vissza a Kárpátokat!”

Délután 6 óra tájban kezdődött meg a magyar csapat bevonulása. A csapatok előtt Ungvárnak és környékének cigányzenészeiből alakított zenekar húzta a pattogó katonanótákat. Közben hosszú oszlopban vonultak be az acélsíkosok honvédek. Előttük 8-as sorokban a gimnázium növendékei mentek, árvalányhajas kalapban

valamennyinek aranyrojtos Kossuth nyakkendő a nyakában.

A menet előtt virágokkal telő székér haladt. A rúd és a küllök is virágdíszben pompáztak. A székéről két magyarruhás lány szórta a virágot a bevonuló magyar honvédek elé.

Siegler Géza altábornagy diadalútja Ungvárra

A bevonuló honvédség különféle alakulatai a tizezrenyi közönség tomboló lelkesedése közben a sötét pejlóvon illő Siegler Géza altábornagy dandárparancsnok vezetésével végelküllvényre. A koszorún az „Isten ho-

A bevonuló katonákat a lelkes tömeg virágokkal árasztotta el. A főtérré a megérkezés pillanatában színes virágokból készített hatalmas koszorút húztak fel az emelvényre. A koszorún az „Istenhozott” felírás is virágokból volt ki-

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése:
Hazánkban és az ország sok vidékén még ma is volt köd. A nyugati határmegyékben kisebb ködszítálás is volt. A hőmérséklet 9—13 fokig emelkedett.
PROGNÓZIS: Keleti-keleti légáramlás, sok helyen köd, néhány helyen ködszítálás, a hőmérséklet alig változik.

rakva. Nyolcas sorokban vonultak a térre a katonák. Az első sorokban levő honvédek alig látszottak a virágoktól, órákon át tartott a honvédsapatok bevonulása, de a lelkesedés, a tomboló örömjongás egy pillanatra sem szünetelt. Sűrűn hangzott a felkiáltás:

Horthy Ungvárra! Horthy Ungvárra!

Közben megjelent a mikrofon előtt az ungvári ruszinok kulturbizottságának egyik vezetője és a rádió bemondója megkérdezte tőle, vajjon igazok-e azok a cseh részről terjesztett hírek, hogy a ruszinok inkább cseh barátok s nem akarnak a magyarokhoz csatlakozni. A ruszinok vezetője kijelentette, hogy nem igaz, mert

a ruszinok ragaszkodnak a magyarokhoz, akikkel sok száz éven keresztül egyetértésben éltek

és teljesen meg voltak elégedve helyzetükkel.

Ungvár hatalmas főterén, amely máától kezdve Horthy Miklós-tér nevet visel, Siegler Géza altábornagy a bevonuló honvédsapatok pa-

rancsnoka, ujjongó lelkesedés közben foglalta el helyét az emelvényen, ahol megjelent a húsz éves elszakítás után visszatért ősi magyar város valamennyi egyházi és polgári vezetője. Elsőnek Egry Ferenc, a magyarpárt elnöke üdvözölte a bevonuló honvédeket.

Kalmár Marian népfelkelő százados 85 frontarcos tisztt és 873 frontarcos altiszt és közlegény élén jelent meg.

hogy keresetlen szavakkal átnyújtja az egykori XI. honvéd gyalogezred zászlóját, amelyet a húsz esztendő elnyomás alatt is híven megőrzött. Ezután Köszörüs Károly főtitkár, a nemzetitanács ügyv. elnöke, az ungvári járás nevében köszöntötte a honvédeket. Hangoztatta, hogy a mámoros percekben sem feledkezik meg Ungvár népe azokról, akik a határon túl még mindig elnyomás alatt állnak: a ruszinföldi magyarokról, akikkel együtt szenvednek az ártatlan ruszinok, akik a magyar igazságért imádkoznak. A küzdelem nem ért véget, csak új fejezetek érkeztek.

Korláth Endre beszéde

A tömeg viharos lelkesedéssel fogadta dr. Korláth Endrét, a ruszinföldi magyarság bátor szószólóját, aki az emelvényre lépve, ezeket mondotta:

Magyar honvédek, magyar testvérek, ruszin testvérek: Húsz esztendőn keresztül mindig azt vetették a szemünkre, hogy nálunk csak propaganda az, hogy a ruszinokat testvéreinknek nevezzük. Ma húsz év után ruszin testvéreink elszakadtak tőlünk.

Minden eszközzel arra törekszünk, hogy ismét keblünkre ölelhessük őket.

Ma, húsz év után tudjuk legjobban, hogy az a bizonyos ruszin-magyar testvériség nemcsak szóbeszéd, hanem élő valóság. Húsz esztendő alatt megtanultuk egymás becsülni s szeretni. Ma, húsz esztendő után tudjuk azt, hogy húsz év tanulságai nem multak el eredmény nélkül, mert megtanultunk egymást nemcsak becsülni, tisztelni s szeretni, de megtanultunk akarni is.

A debreceni honvédeket két diadalkapuvá várta Munkács

Munkács, november 10. (MTI) Ma reggel 9 óra 30 perckor indultak el Beregszászról a debreceni vdd. csapatok Munkács felszabadítására. A Munkács féle vezető országút mindkét oldala sűrűn tele volt emberekkel, akik éljeneztek, virágokat szórta honvédeink elé. A város széles

hatalmas diadalkapuvá várta a honvédeket,

a nép az utcákon tolongott s szórta a virágot a honvédeknek.

Félegyor a csapatok a színmagyar Dercen községbe érkeztek. Itt is az egész falu az útszélen áll.

15 órakor két cseh parlamentertiszt jelent meg elővédünk előtt s órával kezükben várták a pillanatot amikor megadhatják a jelt a Munkácsra való bevonuláshoz. 15 óra 45 perckor végre megjön a bevonulási parancs. 16 óra tájban az Árpád-utcán, a Zrínyi Ilona- és Rákóczi-utcán át beérünk Munkács városának a szívébe, a városháza előtti térre, amelyet

a felszabadulás öröme azonnal Horthy Miklós-térnek ne-

Megyünk, megyünk tovább, előre! Nam szabad megállnunk, mert a megállás halált jelent.

Az a ruszin nép, amely ma a határokon túlról könyörög hozzánk, hogy ölöljék a keblünkre, ez a ruszin nép épp olyan jó magyar, mint én.

Ez csak az első lépés volt és most a leggyorsabb tempóban mindig csak előre. Isten nevében. Ugy legyen!

A tömeg éljenzésének megszűntével Fekete Béla az ungmegyei Bercesényi Egyet nevében bejelentette, hogy a Bercesényi Egyet Ungvár városának országzászlót adományoz.

A zászlók ünnepélyes megkoszorúzása után Siegler Géza altábornagy a honvédség nevében megköszönte az ünnepélyes fogadtatást.

Az ünnepbeszédet elhangzása után a hatalmas tömeg, amely eddig órákon át fegyelmezett sorokban tartott ki, hatalmas lelkesedéssel ölelte s csókolta a honvédeket.

veznek el a munkácsiak. Az ünnepi emelvényt csaknem szemben Munkácsy Mihály szülőházával állították fel.

Dr. Fried Sándor, az utolsó magyar választott polgármester a város kapujában egy arany és egy ezüst kulcsot adott át Nemes József ezredes, városparancsnoknak.

VIGSZINHAZ

Csak 16 éven felülieknek a legizgalmasabb bűnügyi film:

Rend katonái

James Cagney.

A felvidék diadalmas megszállása. Ünnepélyes bevonulás Komáromba.

Az aranykulcsot futár viszi fel Horthy Miklós kormányzóhoz, a másik kulcs a város parancsnokáé.

17 órakor a munkácsi diákok hatalmas fáklyákat gyújtanak és a mikrofonhoz lép Pusztai Sándor a rádió bemondója. Megkezdődik a fogadtatási ünnepély.

Elsőnek Bertók Béla ref. püspök, a magyarpárt tagja üdvözi a magyar honvédeket.

A tömeg viharosan éltette a Kormányzót, a magyar hadsereget.

Körös János róm. kat. esperes, plébános meghatóttan köszöntötte a magyar honvédséget. Ezután Popovics Antal gör. kat. lelkész mondott beszédet.

Hatalmas dörgő taps jelezte, hogy R. Vozáry Aladár, a ruszinföldi magyarság egyik legbátrabb főharcosa lépett a szónoki emelvényre. Beszédét ismételtén megszakította a tömeg viharos éljenzése.

Szavalókórusok éltették a Kormányzót, a Ducet és Hírt.

Ungvár, november 10. A cseh terrornak a mai utolsó napon is halálös áldozata volt Ungváron. Egy kis pékinas nemzetiszínű szalaggal ékesítette fel kosarát, amiért életével kellett fizetnie. A távozóban levő cseh katonák tehetetlen dühükben agyonlőtték.

Ezután még több üdvözlőbeszéd hangzott el. A magyar gyermekek üdvözölték a honvédség parancsnokát, aki meghatóttan köszöntötte meg a hatalmas fogadtatást s ezután az ünnepség a honvédség díszfelvonulásával véget ért.

Léva is magyar kézre került

Léva, november 10. A honvédcsapatok csütörtökön délben 12 óra után érték el Léva város határát. A város régi lövöldéje mellett akkor még ott voltak a cseh harcokosok s mintegy 150 m-re a magyar elővéd előtt vonult az utolsó cseh gyalogsági ágyúcsoport. Félegykor fehérszászlós gépkocsin cseh parlamentérkezett, jelentette a magyar csapatok parancsnokának, hogy Léva városát átadja. Már az elővédet is hatalmas ünnepléssel fogadták, de

tetőpontját érte el az ujjongás, amikor délután 3 óra tájban a főcsapat is beérkezett a városba.

A bevonuló csapatokat vitéz Makay József tábornok vezette. Dr. Hüttler Dénes, a magyar nemzetitanács tagja üdvözölte a honvédeket, mire vitéz Makay tábornok válaszolt. Este az ifjuság fáklyásmenetet rendezett s több, mint ezer fáklyával vonultak a főtérrre. A felvonulásban az ifjuság lelkesen ünnepelte a Kormányzót és Imrédy miniszterelnököt.

Lord Rothermere hatalmas zászlót visz Kassára

Budapest, november 10. (MTI) A Magyar Revíziós Liga és az Országos Frontharcos Szövetség csütörtökön

este 9 órakor a Hungária szálló éttermében estebédet adott lord Rothermere tiszteletére. A vacsora végén Herczeg Ferenc, majd Forster Gyula báró köszöntötték a lordot, aki meghatóttan válaszolt. A kitünő hangulatban elköltött vacsora után a lord a pályaudvarra hajtattott, hol beszállt abba a vonatba, amely a hajnali órákban indul Kassa felé. Lord Rothermere hatalmas zászlót visz Kassára és Rákóczi sírjára gyönyörű koszorút fog elhelyezni.

Budapest november 10. Csütörtök este a következő hivatalos jelentést adták ki:

A magyar honvédség csapatai november 10.-én a délutáni órákban a kijelölt demarkációs vonalat mindenütt elérték.

Meghalt Kemal Atatürk, a török köztársaság elnöke

Horthy kormányzó részvétlívira a török nemzetgyűléshez

Istanbul, november 10. Az egész művelt Európára lesújtóhírként hatott az az istambuli jelentés, hogy a régóta betegeskedő Kemal Atatürk, a török köztársaság elnöke csütörtökön reggel 9 óra 05 perckor kiszenvedett. Amikor nekünk, magyaroknak örömrünk van, egyúttal mélységes gyászérzéssel tölt el az a tudat, hogy meghalt a legújabb idők egyik legnagyobb államférfia és hadvezére, aki a világháborút követő nehéz időkben tette újjá és nagyvá Törökországot.

Kemal Atatürk 1881-ben Szalonikiban született anatóliai családból. Katonai iskolába járt és

mint fiatal vezérkari kapitány már 1908-ban az ifjú török mozgalom vezérei közé tartozott.

Az 1912—13. évi balkánháború idején Kemal, Fokri pasának, a török Dardanella-hadsereg parancsnokának vezérkarába került. 1913-tól 1915-ig a szófiaai török követség katonai attaséja volt. A világháború alatt ismét a Dadanelláknál küzdött. Később az összeomlás után a hadianyaggal és maradék csapataival Anatólia felé vonult, ahonnan 1919 tavaszán Mersinánál visszavetett egy francia osztagot, ami biztosította a hozzácsatlakozó önkéntesek számának növekedését. Nyáron Ankarába már nemzetgyűlést hívott össze és

nemzeti kormányt állított fel a Konstantinápolyban

az antant nyomása alatt álló szultánkormányval szemben.

Mikor az angolok megszállták Konstantinápolyt, a helyzet megint feszültté vált.

Kemal pasa ekkor Anatóliában nagyvezérré kiáltotta ki magát.

Ez 1920 áprilisában történt. Kemal abban bízott, hogy Kis-Ázsia járhatatlan belső vidékein minden támadással szemben meg tudja védeni magát. Rendkívül ügyes diplomáciai tevékenységbe fogott, tár-

Tisztán és világosan

látható a „Bayer”-kereszt minden Aspirin-tablettán. Ezt kérje és utasítson vissza saját érdekében minden pótszert, amelyről hiányzik a „Bayer”-kereszt.

ASPIRIN

TABLETTÁK

gyalt, majd megegyezett Oroszországgal, érintkezést keresett és talált a francia kormányval, úgy hogy 1921-ben a francia Franklin-Bouillon kormány szerződést kötött vele és forma szerint is elismerte.

Ekközben Kemal hadseregét százezer főnyire fejlesztette és 1922 őszén

sikerrel támadta meg a görögöket, akiket kivert Kis-Ázsiából.

Ankarában köztársaságnak kiáltották ki és a köztársaság első elnöke Kemal Atatürk lett.

Programja a régi Törökország európaiasítása volt és 15 évig példátlan energiával, fáradhatatlanul dolgozott terve megvalósításán.

Kormányzásának utolsó évtizede a békés és radikális reformok korszaka volt, amelynek során Törökország egész arculata megváltozott.

Kassai bevonulást

hallgassa ma 11 órakor

Soltész-erősítőn

Kálvin-téren, a Nagytemplom előtt

A Dardanelláig nyomult elő és az 1923 július 24-iki lausannei békében kényszerítette a görögöket, hogy Trákiát egész a Maricáig adják vissza Törökországnak.

Ezért a győzelemért kapta országától a ghazi — győző — nevet.

Már ezt megelőzőleg, 1922-ben a nemzetgyűlés Ankarában a szultánságot megszüntetnek jelentette ki és Mohamed szultán angol hadihajón elmenekült. Rafet pasa tábornok 1922 november 4-én az ankarai kormány nevében birtokba vette Konstantinápolyt is. A kalifátust átmenetileg Abdul Medsid hercegre bízták, de 1924 elején ezt a hivatalt is megszüntették és

az Ozman-dinasztiát örökre száműzték Törökországból.

1923 október 29-én Törökországot

A Kormányzó részvétlívira

Budapest, november 10. A Kormányzó Kamal Atatürknek, a török köztársaság elnökének elhunytja alkalmából megleghangú táviratot intézett Ankarába a nemzetgyűlési elnökhöz s egyben a budapesti török követ előtt a kabinetfőnök útján őszinte részvétének adott kifejezést.

Istanbul, november 10. Valószínűnek tartják, hogy Atatürk Kamal holttestét vasárnap, vagy hétfőn szállítják ünnepélyesen Ankarába, ahol örök nyugalomra helyezik.

Istanbul, november 10. (Havas.) Ügylátszik, hogy az elnökválasztásnál valamennyi szavazat Ismet Inonü volt miniszterelnökre esik s így ő lesz Atatürk utódja.

HUNGÁRIA FILMSZÍNHÁZ

OSUPA HANGULAT ÉS VIDÁMSÁG új slágerünk: a

13 kislány mosolyog az égre

MÉG MA NÉZZE MEG!

Előadások: délután 5, 7, és 9 órakor!

Híradó!

AZ APOLLÓBAN

MA:

INDIA LÁNGOKBAN

az indiai törzsek és az angol gyarmati csapatok izgalmas harcát

Főszereplők:

VICTOR MAC LAGLEN és SHIRLEY TEMPLE, a világ kedvence.

Előadások: 5, 7, 9 órakor!

Híradó!

Több, mint kilencévi börtön- büntetést szabott ki a törvényszék a budapesti zsírdrágitók ügyében

Budapest, november 10. A budapesti törvényszék előtt Friedmann Kornél és társai ellen árdrágítás büntetése címén folyó bűnügyben, amelynek tárgyalása több, mint egy héttig tartott, a csütörtök délutáni tárgyaláson hirdette ki dr. Lengyel Ernő tanácselnök az ítéletet.

A törvényszék árdrágítást visszaélés büntetében mondotta ki bűnösnek Friedmann Kornélt s ezért másfélévi börtönrre, ezer ezer pengő pénzbüntetésre ítélte s kötelezte ezer pengő vagyoni elégtétellel megfizetésére. Pérl (Perlesz) Dezső büntetése: 18 évi börtön, 600 pengő pénzbüntetés és 1000 pengő vagyoni elégtétel megfizetése. Földlák Istvánt a törvényszék kétévi és háromhónapi börtönrre és 15 ezer pengő pénzbüntetésre ítélte s kötelezte 600 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére. Pürner Józsefet a törvényszék 6 hónapi börtönrre, 600 pengő pénzbüntetésre ítélte és kötelezte 500 pengő vagyoni elégtétellel

megfizetésére. Tomaszov Sándor, Szegedi György és Szegedi Béla vádlottakat egyenként 10—10 hónapi börtönbüntetéssel sújtotta. Elítélte a törvényszék Franyó Béla vádlottat 6 hónapi börtönrre, 300 pengő pénzbüntetésre s kötelezte 300 pengő vagyoni elégtétellel megfizetésére.

Végül Nagy Vilmos és Kammer György vádlottakat árdrágítási visszaélés vétségében mondta ki bűnösnek a törvényszék és ezért őket fejenként 3 hónapi fegyházra ítélte s kötelezte egyúttal a vádlottakat, hogy az ítéletet hírlapilag s plakát útján nyilvánosságra hozzák a jogerőre emelkedés után.

Az ítélettel szemben Kocsis Miklós kir. ügyészségi elnök valamennyi vádlott terhére súlyosbításért, az elítélt vádlottak s képviselőik pedig részint a bűnösség megállapítása miatt, részint enyhítésért jelentettek be semmisségi panaszt.

Gondoskodás történt a felvidéki gyermekes iskolai oktatásáról

Budapest, november 10. (MTI): A kultuszminiszter az anyaországhoz visszacsatolt magyar felvidéki iskolai, illetőleg nevelési és oktatásügyi vonatkozásában irányelveket állapított meg, amelyek szerint biztosítani kell, hogy az anyaországhoz visszacsatolt területek érdekelt lakosságát, az iskolát látogató tanulóifjúságot és az oktatásügyi személyzetet a terület visszacsatolásából kifolyólag károsodás, hátrány ne érhesse. A Felvidéken az oktatásügy terén ezek a szempontok irányadók:

Nem változik az oktatás anyaga különösen a reáliák tekintetében. A nemzeti vonatkozású oktatás tekintetében, nevezetesen a magyar olvasmányok, az irodalmi, a történelmi, földrajzi és alkotmányjogi tantárgyak tanításában azonban haladéktalanul biztosítani kell a hazafias magyar szellemet és igazság érvényesülését, a szlovák és ruszin nyelvek oktatása

mindazokban az iskolákban, amelyekbe szlovák, illetőleg ruszin gyermekek járnak, természetesen érintetlenül marad.

Ingyen bocsátja a miniszter az iskolák rendelkezésére már a legközelebbi jövőben

a szükséges tankönyveknek legalább 50 százalékát.

A népoktatás és népiskolák tekintetében a tanítás változatlanul folyik tovább, és a középiskolákban, középfokú iskolákban és szakiskolákban is a tanítás az eddigi tanítási rend szerint, a használt tanítási nyelven folyik tovább.

A miniszter minden tanítót és tanárt megtartja eddigi szolgálatában, feltéve, hogy az illető ellen nemzeti-hűség tekintetében súlyos kifogás nem emelhető.

A jelentkező hiányokat is legelőszörban olyanokkal kívánja pótolni, akiket a megszálló hatalom állásukból kiűzött, a felszabadult területek lakói és az ottani lakossághoz tartozók.

Lord Rothermere ünneplése a magyar képviselőházban

Szombaton ismét összejött a Ház — Kimondták a sürgősséget a felvidéki javaslatra

Budapest, november 10. Rövid ülésreült össze ma délelőtti a képviselőház abból a célból, hogy az egyesített bizottságok előadója, Tasnádi Nagy András, a Nemzeti Egység Pártjának országos elnöke beterjeszthesse a bizottsági jelentést a Magyar Szent Koronához visszavetért felvidéki területeknek az országgal való egyesítéséről szóló törvényjavaslatról. Pár perccel az ülés megnyitása előtt megérkezett a parlamentbe Rothermere lord, aki a miniszterelnöki szobában vitte Kolosváry-Borcsa Mihály min. tanácsos, a sajtóosztály vezetője fogadott. A lordot ezután a diplomaták páholyába kalauzolták, hogy végignézzék a parlament ülést.

Legközelebb szombaton ül ismét össze a Ház és délelőtti ülésén befejezi a törvényjavaslat tárgyalását, délután párperces formális ülésen harmadszori olvasásban is megszavazza s a javaslat nyomán a felsőház bizottságát elé kerül és még szombaton délután hat órakor a felsőház plénuma is összejött, hogy a javaslatot tárgyalás alá vegye.

Hymódon a javaslat legrövidebb időn belül törvényerőre emelkedik és minden vonalon megkezdődik annak végrehajtása. A Ház csütörtöki üléséről a követ-

kező tudósításban számolunk be:

A Ház csütörtöki ülését tíz órakor nyitotta meg Kornis Gyula elnök. Az elnöki bejelentések során jelentette, hogy a legutóbbi ülésen Temple Rezső indítványt nyújtott be arról, hogy a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területeknek az országgal egyesítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása során, amennyiben szükségesnek mutatkozik, a Ház naponta két ülést is tarthasson. A Ház az indítványt elfogadta.

Ekkor az elnöki emelvényről jobbra lévő diplomatapályán megjelent kisértevel a magyar nemzet nagy barátja, Lord Rothermere. Tasnádi Nagy András, mint előadó, ekkor az előadói emelvényre lépett:

— Azt hiszem, mindannyiunk nevében szölok — kezdte beszédét — amidőn őszinte hűszellel és szeretettel üdvözölöm azt a nagy angol államférfit, aki most megjelent a Ház karzatán. A képviselők helyeikről felállva, pereckig éljenzéssel és tapsal ünneplik a lordot, aki meghajlással köszöni meg az üdvözlést.

Tasnádi Nagy András: Lord Rothermere volt az első újszóló, — azt

mondhatjuk — Európában, aki bekiál-
otta az európai közvéleménybe a ma-
gyar igazságot. (Úgy van, úgy van! Taps)
— Ezekután van szerencsém beter-
jeszteni — folytatta Tasnádi Nagy And-
rás — a közjogi és pénzügyi bizottság
együttes jelentését a Magyar Szent Ko-
ronához visszacsatolt felvidéki területek-
nek az országgal egyesítéséről szóló tör-
vényjavaslat tárgyában.
Kornis Gyula elnök javasolta, hogy

a legközelebbi ülést a kassai bevonulásra
való tekintettel szombaton délelőtti tizen-
egy órakor tartásuk és annak napirend-
jére tűzzék ki az előadó által beterjesz-
tett törvényjavaslat tárgyalását.

A Ház az elnöki indítványt elfogadta.
Az elnök ezzel az ülést bezárta. A kép-
viselők helyeikről felállva, megújuló me-
leg ünneplésben részesítették lord Ro-
thermeret, akit az ünneplés láthatóan
meghatott.

Ma, pénteken
halvacsora turóscsuszával
TOMPA JÓZSEFNÉL
a volt Buzás étkezdében, Sas-utca 2. sz.
Vaesora közben rádióközvetítés a kassai bevonulásról.

„Felvidék“ név alatt új szivarkát hoznak forgalomba

Budapest, november 10. MTI: A pénzügyminiszter a Felvidéknek a Szent Koronához való visszacsatolása alkalmából „Felvidék“ elnevezés alatt új szivarkát bocsát forgalomba. E szivarka dobozát a magyar címer díszíti s annak belső fedőlapja a Kormányzó Úr Öfelméltóságának komáromi bevonulását ábrázolja. Az 1,50 pengős szivarkadobozban csak 24 szivar-

ka van, a 25 drb. helyett a m. kir. do-
hányjövődék elismervényo nyugtázza azt,
hogy a vásárló a 25. drb. árát a „Magyar
a magyarért“ mozgalom javára áldozta.
Az új szivarka először Kassán, a Kor-
mányzó Úr bevonulása napján kerül for-
galomba, de rövidesen az ország vala-
mennyi dohányrudájában kapható lesz.

A felháborodott német nép zsidóellenes tüntetése a gyáva orgyilkosság miatt

Berlinben több zsinagógát felgyújtottak

Berlin, november 10. Mint már jelen-
tettük, Rath párisi német követségi ta-
nácsos szerdán délután félhat órakor be-
lehalt sérüléseibe.

Dr. Paul francia törvényszéki orvos a
Hitler által Párisba küldött dr. Magnus
és dr. Brand német orvosok jelenlétében
szerdán este felboncolta Rathnak, a meg-
gyilkolt követségi tanácsosnak a holttestét.
A boncolás után dr. Paul a következő
kijelentést tette:

Rath követségi tanácsost két revolver-
lövés érte, amelyek 6,5 ürméretű legy-
verből származtak. Az első golyó a jobb-
vállon át a tüdőbe hatolt. Ez a lövés nem
volt halálos. A második lövés a bal lá-
gyékot érte és átfúrta a lépelt, a mell-
kast, a hasnyálmirigyet és a rekeszizmot.
A halált ez a lövés okozta.

Rath követségi tanácsos 30 éves volt.
Diplomáciai pályáját Párisban kezdte,
mint a nagykövetség attaséja. Minthogy
kiválóan végezte el a rábízott feladato-
kat, később Indiába helyezték, ahol fon-
tosabb állást töltött be. Csak három hó-
nappal ezelőtti tért vissza útkári rangban,
megtartva Párisba.

Amikor köztudomásúvá lett, hogy Rath
követségi tanácsos áldozatul esett a pá-
risi orgyilkos merényletnek, az egész bi-
rodalomban heves zsidóellenes tünteté-
sek kezdődtek. A német lakosság mély-
sége felháborodása sok helyen erős zsidó-
ellenes akciókban jutott kifejezésre.

A németországi zsidóellenes tüntetések
szórán ma reggel a fővárosban rendkívül
súlyos rongálásokra került a sor. Félhat
óra tájban a tűzoltóságot tüzesetekbe
hívták ki. Minden alkalommal a zsinagó-
gák égtek. A Prinz Regenten-stárszoban
lévő zsinagóga a tűzoltóság munkája el-
lenére reggelig teljesen leégett. A város
legnagyobb utcáin valamennyi zsidóüzlet ki-
rakatát bezárták, az utcán lévő cégablá-
kat és kisebb kirakatokat felborították,
az árukat kiszórták az utcára. A Kurfür-
stendam és több más utca Berlin nyu-
gati negyedében esataterhez hasonló. A
rendőrség tehetetlen volt a tüntetésekkel

szemben.
Berlin, november 11. Német TI: Göb-
bels dr. birodalmi miniszter a következő-
ket közölte a nyilvánossággal:

A jogos és érthető felháborodás, amely
a német népen urrá lett a Párisban lévő
német diplomáciai képviselő egyik tagja
ellen elkövetett gyáva orgyilkosság és
annak zsidó származású elkövetője miatt,
az elmúlt éj folyamán nagyarányban
nyilvánult meg. A birodalom sok városá-
ban és községében megtorlásul a zsidók
birtokában lévő épületeket és üzlethelyi-
ségeket szétrombolták. Felhívom a bi-
rodalom lakosságát, tartózkodjék minden
további bármilyen természetű tüntetéstől
és eszelekedéstől a zsidóság ellen. Végle-
ges választ a párisi zsidó merényletre a
törvényhozás, illetve kormányrendelet
útján adunk a zsidóságnak.

Berlin, november 10. MTI: A német fő-
városban a zsidóellenes tüntetések to-
vább tartanak. Délután ismeretessé vált
nyugyan Göbbels miniszter kiáltványa,
mely a további kihágásokat eltiltja, de
az esti órákban Berlinben még mindig
tart a zsidó üzletek lerombolása. Az or-
szág területén rendkívül sok zsidót letar-
toztattak. A birodalom területén a zsinagó-
gák kivétel nélkül leégtek és ezek újjá-
építésére nem fognak engedélyt adni.

ZASZLÓT A FELVIDÉKRE!

A felszabadult magyarok Fel-
vidék felzászlózására ismét érke-
tek szerkesztőségünkbe zászlóado-
mányok. Az utolsó napokban a ma-
csi állami elemi iskola adott egy
zászlót, hogy juttassuk el a kiseri
ref. állami elemi iskolának. Majo-
ros Rudolf m. kir. rendőrfőtörzsör-
mester két zászlót küld a Felvidék-
re a Debreceni Ujság—Hajdúföld
útján. A debreceni Szociális Mész-
szótársulat kórházmissziója egy
zászlót adományozott. Hála Isten-
nek már nincs akadály, hogy eze-
ket a zászlókat a legrövidebb időn
belül rendeltetési helyére juttassuk.

Debrecen város díszközgyűlése tomboló lelkesedéssel ünnepelte a Felvidék felszabadulását

Egyhangú lelkesedéssel szavazta meg a törvényhatóság a tizenötezer pengős adományt a „Magyar a magyaért” akcióra és a két Ludovika-alapítványi helyet
Az igazság teljes diadala hozza meg a békét a világnak — mondotta Uray Sándor, a díszközgyűlés szónoka

Lossonczy István főispán: A magyar nemzeti hadsereg a legfőbb Hadúr legszemélyesebb alkotása

Abból az országos nagy nemzeti örömmünnepből, amely egy hét óta újjongó, áradó lelkesedéssel tölti el minden magyar szívet határon innen és határon túl, — Debrecen, ez a szintisza magyar város ősi hagyományaihoz méltóan vette ki részét. Ez a nagy magyar alföldi civitás mindenkor élen járt példamutatásban, amikor arról volt szó, hogy a magyar nemzet nagy történelmi sorsfordulón helyt kell állni, balsors idején áldozatos tettekészséggel, a ritkán adódó nemzeti örömmünnepeken pedig az öntudatos magyar lélek ünnepi érzéseinek kifejezésével. Ezt tette most is csütörtökön a város törvényhatóságának ünnepi díszközgyűlésén, amikor egyszerre adta tanújelét a hódító úttára elindult magyar igazság első diadalünnepén felemelő áldozatkészséggel tette emlékezetessé ezt a napot, ugyanakkor külsőségekben is olyan magasra formában vett részt a nemzet újjongásában, amely sokáig emlékezetes lesz Debrecen magyarsága számára.

Délelőtt fél 12 órára virágos pompába öltözött a városháza. A főbejáratnál kezdve a díszteremig zöld virágdíszek füzére vezetett fel a lépcsőházban a közgyűlési teremhez s bent a termet is délszaki növények tarkították izléses elrendezésben. A zászlórúdakat az épület ormán a nemzetiszínű lobogók és a város színel ékesítették, a teremhez vezető útvonalat pedig díszruhás hajdúk sorfala állotta végig. Fekete ünneplőben érkeztek a városatyák a díszközgyűlésre és a terem már zsúfolásig megtelt, amikor a főutcán feltűnt a város fogata. Lossonczy István főispán érkezett fekete díszmagyarban, oldalán titkárával, dr. Benkő Gézával, utána nyomban érkezett dr. Kölcsey Sándor: pompázó díszmagyarjában.

A díszterem elnöki emelvényeinél két oldalán két kivont kardú, díszruhás hajdú állt őrséget, amikor bevonult a város vezetősége élén Lossonczy István főispánnal és dr. Kölcsey Sándor polgármesterrel. Az elnöki emelvényen díszmagyarban foglalt helyet a főispán és a polgármester mellett dr. Csóka László tb. helyettes polgármester, előtte pedig szintén díszma-

gyarban dr. Tatay Zoltán árvaszéki elnök. A törvényhatósági bizottság tagjai közül a vitézek fekete magyar ruhában, a honvédtisztikar tagjai pedig ünnepi egyenruhájukban jelentek meg. A karzat középső pályájában foglalt helyet Lossonczy Istvánné, dr. Kölcsey Sándorné, dr. Tatay Zoltánné és Debrecen hölgytársadalmának számos előkelősége.

A nemzet imádságával kezdődik a díszközgyűlés

Pontosan fél 12 órakor a díszterembe nyíló előtérből felhangzott a Városi Dalárda intonálásában a nemzet örökség imádsága, a Himnusz s a megjelentek áhítatos tisztelettel hallgatták Forrai István karnagy vezénylese mellett felhangzó fennsleges dallamokat, —

Utána dr. Balla Bertalan tb. főjegyző a Nemzeti Híszkegyet imádkozta el, majd általános figyelem középpontjába Lossonczy István főispán nyitotta meg a közgyűlést a következő igaz magyar szívből fakadt ünnepi beszédben.

Lossonczy István főispán megnyitó beszéde

— Tekintetes törvényhatósági bizottság! November másodikika Halottak napja, nekünk magyaroknak különösen fájdalmas, mert 20 éve már nemcsak egyéni halottainkat sirattuk, de sirattuk az októberi őszirózsás katonát látni nem akaró szennyes forradalom nyomán sírba tett ezeréves ősi Magyarországnak. Sirattuk a fájdalomtól égő szívvel, de egyúttal a feltámadás biztos reménységével.

Es ime hűsz keserves nehéz esztendő után ugyancsak halottak napján megindult a Magyar Feltámadás. — Az a hadsereg, amely a szőke Tisza partján fölgújtott lángokból született s éledt a szenvedések tűzében phönixként újra,

a magyar nemzeti hadsereg, a legfőbb Hadúr legszemélyesebb alkotása, ma dübörgő léptekkel menetel s veszi birtokába újra,

hogy soha el ne hagyja ezer év öröme és fájdalma jogán a magyar Szent Koronát megillető területeket.

— A világnak Isten teremtette legfőbbekesebb földrajzi egysége, amelyet

koftár kezek Trianonban szét szabdaltak.

kezd újra összeforrni s az ezeréves magyar igazság napja kezd újra felragyogni.

Fölébredt Európa lelkiismerete

— Európa lelkiismerete fölébredt s belátta, hogy a magyarságnak joga van a Duna s Tisza völgyéhez s rút hálátlanság volna annak a népnek földjét fölosztani, amely annyi századokon keresztül védte

meg Európa kulturáját és civilizációját a Keletről betörő hordák ellen s amelynek annyi vér áldozatát sohasem hálálták meg.

— Ezen fölébredt lelkiismeret, amelynek fölébresztésében oly elvéülhetetlen érdemei vannak hatalmas barátainknak a német s olasz nemzetnek s vezéreiknek Hitler és Mussolininek, valamint a testvér lengyel emzettek — élveztek bennünket a mai örömmünnephez. (Eljen, éljen.) De minden segítség hiábavaló lett volna,

ha mi magunk nem készültünk volna 20 évi áldozatos fáradtsággal és munkával a mai napra, ha nem vetettük volna meg mai erős honvédségünk alapjait s nem fejlesztettük volna céltudatos munkával olyanná, amilyen ma: erős és hatalmas s kész izzó-lelkesedéssel legfőbb Hadúr parancsára és a nemzet javára minden-áldozatra.

— Virágos és felszabadult testvéreink öröm-újjongása kíséri lép-teiket s

a 20 év előtt tolvaj módjára be-lopakoztát cseh martalócok fosztogatva és rabolva hajják el a jogtalanul bitorolt területeket. (Vesszen a bitorló! — kiáltották.)

A hűség jutalma

— Oh mennyi könny, mennyi bánat, mennyi szenvedés volt jutalma itt magyar testvéreink hűségének. Milyen áldozatkészség, milyen lemondás, milyen tünni tudás acélozta meg itt a lelkeket ezalatt a szörnyű hűsz év alatt.

Tanuljunk tőlük! Tegyük lelki-ünköt hasonlatossá az övékhez.

Lobogjon szívünkben az ő hazaszeretettük lángja, ők nem szóval nem érdekből, nem anyagi előnyökért szerették e földet, a hazát, a háromszínű lobogót, hanem mert lélekből és igazán magyarok voltak. (Viharos taps.)

— A magyarság előtt megnyílt a feltámadás kapuja, kell hogy érezzük, hogy

az új magyar életben rendkívül kötelességek várnak reánk.

Felvidéki testvéreink a 20 év keservében imádságos vágyakozással néztek a csonkított felszabad ország-ra. Mennyi paradicsom volt ez szemükben. Erről meséltek az öregek a gyermekeknek egy tündéri szép Magyarországról! Vigyázzunk!!! — nem szabad, hogy csalatkozzanak!

— És tudnunk kell, hogy csak akkor érünk el újabb sikereket, csak akkor fogja Kárpátok ormán újra magyar lobogó lengeni, ha erősek leszünk, ha

egy cél, egy akarat vezet. Az erő a hadsereg és egység, szorgalom, becsületes munka, áldozatkészség, tiszta kereszttyén és tiszta nemzeti erkölcs a polgári társadalomban. — Tegyük meg mindent a

Debrecen város törvényhatósági bizottságának díszközgyűlése

hadseregünk dolgozzunk tovább és kövessük rendíthetetlen hittel, bizalommal a mai Magyarország megteremtőjét:

Főméltóságú Kormányzó Urunkat, nagybányai vitéz Horthy Miklóst, akit a Magyarok Istene áldjon meg! (Zúgó éljen.)
— Rendkívüli díszközgyűlésünket ezennel megnyitom s kérem a

A határozati javaslat

Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a lélek mélyéig átható öröm nagy érzéseivel ünnepe az igazság el nem fojtható erejének azt a győzelmet, amellyel a felvidékből több mint tízenkétezer négyzetkilométer területtel egy millió magyar testvérünk tér vissza a Hazához.

Husz évi nehéz és keserves várakozás után a felszabadulásnak az isteni Gondviselés kegyelméből elérkezett mai ünnepe a magyar feltámadásba vetett rendíthetetlen hit beteljesülésének kezdete a magyarok számára és jelenti egy „szébb kor” eljövételének bizonyosságát, amely után husz éve „buzgó imádság epedez százezrek ajakán”.

A magyar sors most nyíló új, boldogabb korszakának küszöbén a város közönsége lelkének mély ünnepi-érzéstől áthatva, minnenekelőtt a legmélyebb hódolattal nyitván át a halálát Magyarország Főméltóságú Kormányzója iránt, kinek bölcsesége vezette át a nemzetet történelmének legválságosabb két évtizedén.

Amikor a törvényhatóság lelkes örömmel üdvözlö a visszatért testvéreket és amikor mélyszépséggel együttérzően azokkal a testvéreinkkel, akiknek még várniok kell a felszabadulásra, kimondja a közgyűlés, hogy a Felvidék egyes területeinek a Csonkaországhoz történt visszacsatolása emlékét maradandó intézkedéssel kívánja megörökíteni.

Elhatározza ezért, hogy — büszke szeretettel gondolva a magyar erőt képviselő s dicső multjához méltó, újjászülött magyar honvédségre, amely most fejezi be a visszanyert ősi magyar földre bevonulását és amely magyar honvédség öntudatos biztosítéka annak, hogy a visszacsatolt területeket soha, semmi szin alatt sem hagyjuk el többé! —

a város közönsége a m. kir. honvéd Ludovika akadémián két új alapítványi helyet létesít.

Dr. Kölcsey Sándor polgármester beszéde

Kölcsey Sándor a következőket mondotta:

— A ma ünnepi közgyűlésünk Debrecen együttesének nyilvánítása a nemzet egyetemes örömeiben. Husz nehéz esztendő lelki-feszültsége oldódott fel ezeken a napokon a szemekbe tolvuló örömkönyvekben. Vágyódásunkat erre a napra husz keserves esztendő megaláztatása gyásza, fájdalma, gondterhes küzdelme tette türelmetlené.

— De végre mégis elérkezett. Elérkezett, mert a Gondviselés úgy állapította meg a világrendező erők rangsorát, hogy emberi megterkedések nem kerestezhetik tartósan a teremtett világ életjogának nagy igazságtevését. Emberépfette betonömbök ereje ellenállhat lövegek granátjainak, de **teremtő adta életjogával jelentkező parányi füstölő rést hasít a még oly hatalmas betonfalakon is.**

— Emberek alkotta betongyűrű közé azt hitték, örökké bepréselhetik a csonkára torzított Magyarországot és imé alig süttött ki rá az igazságtevés felkelő napjának első melege, a trianoni gyűrű felszakí-

Polgármester Ur előterjesztésének felolvasását.

A törvényhatósági bizottság tagjai szünni nem akaró tapssal és lelkesedéssel fogadták a főispán beszédét.

Amint elhangzott a főispán mélyhatású beszéde, dr. Csóka László t. h. polgármester állott fel szólásra és előterjesztette a következő határozati javaslatot.

a már létesített alapítványi helyekre megállapított feltételekkel azonos feltételek mellett s ehhezképest a városnak a m. kir. honvéd Ludovika akadémián az időszerűen két helyet fenntartottan meglévő alapítványát az 1939/1940. tanévtől kezdődően további két helyet fel-emeli és ennek a két új alapítványi helynek a költségeit a mindenkori lényegesen ellátási költségeknek megfelelő összegben örök időkre biztosítja akként, hogy azt költségvetésébe évről-évre felveszi és minden év szeptember hó 15-én a mindenkori m. kir. Honvédelmi Miniszter rendelkezésére bocsátja. Kimondja végül, hogy

a Felvidék visszaszerzett területein levő inségek felségítésére indított „Magyar a magyarért” országos akció céljaira 15.000 pengő megzavaz.
Meggátja a város Polgármesterét, hogy a törvényhatóság hódolattelnyitván át Kormányzó Ur ő Főméltóságához terjessze fel.

Továbbá, hogy gondoskodjék arról, hogy a Ludovika akadémián eredeti alapító oklevél ennek a határozatnak megfelelően a m. kir. Honvédelmi Miniszter úr útján pótkormányzattal kiegészítessék a két új alapítványi hely létesítésével az 1939 évben felmerülő szükségletre az ezidőszerűen 2840.— pengőben szükséges előirányzat az 1939. évi költségvetésbe a költségvetés kormányhatósági tárgyalása rendjén, a jövőben pedig a mindenkori szükséges összeg évről-évre a rendes évi költségvetésbe beállítassék; végül, hogy a „Magyar a magyarért” akció céljaira megzavazott 15.000.— pengő a foltó évi pótköltségvetésbe vételessék fel.

A viharos éljenés és szünni nem akaró helvélés fogadta a polgármesteri előterjesztést, amelyet több ízben szakított meg a közgyűlés tagjainak fergeteges tapsa.

Lossonezy István főispán. enunciattevezután, hogy dr. Kölcsey Sándor polgármester kíván szólni.

totta a nemzet életösztöne és élethez való joga.

— Lehetetlen meg nem érezni, hogy

terve van velünk a mindenkori Urunk, miközben nagy eltaposztatásban elfusztatnak nem engedett, életküzdelmünkben megsegített

és a hosszú elaléltság után — mint véres történelmünk során annyiszor — újra hivatásunk és küldetésünk öntudatára ébresztett.

— A magyar történelem nagy idő-kereke végre megindult a mélyponttól.

— Visszatérő testvéreink felé tárjuk szét karunkat. A mély lélegzetvétel most már nem sóhajts, hanem teli tüdővel szívjuk magunkba a Felvidékről áramló friss levegőt. Merítsünk hitet, bizalmat, erőt az ő tűrni tudásukból, az ő áldozatos életükből, az ő kereszt-nordozásukból a további küzdelmünkhöz.

Emlékezzünk hálattal szívvel mindazokról akiknek részük van az elkövetkezett eredményekben.

Hódolatteljes hálával és hűséggel emlékezzünk meg külö-

nösen Főméltóságú Kormányzó Urunkról (a közgyűlés tagjai egy emberként állanak fel és hódolattal éljenzik az államfőt

aki a legválságosabb években annyi bölcsességgel, erővel és tárt-hetetlen hittel vezérelte a nemzetet.

— És emlékezzünk dicső honvédségünkről, melynek minden lépését ezekben a napokban is annyi szeretettel kísérte és fogadta a nemzet egyeteme.

— A mostani ünnepi alkalom emlékének megörökítésekor honvédségünk fejlesztésének a jelentő-

Uray Sándor ünnepi beszéde

— Méltóságos elnök úr! Mélyen tisztelt közgyűlés!

— Abban az ünnepi pillanatban, amikor ez a javaslat előttünk elhangzott, úgy érzem, mintha ez a nagy időket látott tanácskozó terem templommá dicsőülve, — melynek emberi szemmel nem látható, — mégis valósággal közöttünk lévő oltárán ez az ősi civitás, nagyszerű, kettős áldozatot hoz.

— Lehet, hogy emberi mértékkel mérve már hozott nagyobb áldozatot Debrecen város közönsége. Bizonyára ez a most élő nemzedék emlékezik számokban kifejezetten impozánsabb áldozatokhoz. De a történelmi idők kívánalmainak mainál megfelelőbb áldozatot a haza oltárára aligha hozott Debrecen.

— A kettős áldozat meghozatalakor egyik kezünkkel sietve nyúlunk a csonkákba keblére visszátérő, testben, lélekben megalázott és kifosztott, husz év óta rettenetes kálváriát járó magyar testvéreinkhez; — a kálváriát végén megfeszített Názáreti Jézus, ama nagy Irgalmas Samaritanus nevében. És amikor megremegő kézzel oda nyúlunk a gyors segítség szerény áldozatát — a visszatérőkhöz ezt rebegetjük:

Érezzétek meg a legmagyarabb város testvér szívének felétek dobogását!

Mi pedig azt érezzük, hogy ezzel az áldozattal egyszerre mi letünk gazdagabbakká.

A haza oltára előtt, másik kezünkkel hozott áldozattal a magyar jövőre gondolunk. És itt gondviselészerűen érvényesül Debrecennek az a fenséges missziója, melyet az Isten keze négyszáz év óta helyezett az ősi civitás vállaira.

— **Ez a misszió a magyar ifjúság nevelése.**

— Debrecen ősi Kollégiumából és mellette szépen virágzó iskoláiból, az évszázadok során mennyi nagy ember növekedett. Mennyi nagy jellem acélosodott, mennyi farsz világitott a hitélet, tudomány, művészetek, államélet hatalmas térségein... (Ugy van.)

— De most, amikor az idők mély harcát a szüléttel, terhés; — most, amikor ifjaink újra önként állottak a háromszínű zászló alá; — most, amikor az ifjak előtt dühöng a **Trianonnál való végleges felszámolás lehetősége**, nekünk arra kell lendütnet adnunk ifjaink számára, hogy a magyar katonai dicsőség egész világ előtt tündöklő mezejéről hozzanak hervadhatatlan babérokat... S ugyanezzel a lendítő erővel odaküldjük a költő szavával a magyar ifjúság felé:

„Most óriások kellenek. Ettől függ a magyar jövő!”

A példatadó magyarok

— És ha az óriásokról példát kell venni, nézzünk mindnyájan felvidéki magyar testvéreinkre! Jézus azt tanítja legszebb példázatában, hogy az atyai ház küszöbén még a tékozló fiút is tárt szív és tárt karok fogadták. Mennyivel inkább kell, hogy tárt szívvel és tárt karokkal fogadjuk felvidéki testvéreinket, akiknek magyar hűségét keserves

ségét és kívánja szimbolikusan szolgálai az előterjesztett javaslat, amelynek mély tisztelettel kérem az elfogadását.

A polgármester beszédének elhangzása után a bizottsági tagok áradó lelkesedéssel kiáltották:

Elfogadjuk, elfogadjuk!

A lelkesedés vihára zúgott a teremben, amikor a főispán Uray Sándor egyházközségi főjegyzőnek adta meg a szót, aki, mint a díszközgyűlés ünnepi szónoka a következő fennkölt gondolatokra felépített beszédét mondotta:

husz esztendő tette kemény próbára és akik a próbaidő alatt csakugyan óriásokká nevedtek. (Éljen.)

— És ezt a próbát hűségesebben kiállotta odaát a politikus, a lelkipásztor, a tanító. Kiállotta a bebörtönözött édesapa; — a gyermekeit titkon magyar Hísekegyre tanító édesanya; — meg

az az ártatlan cseppesség, aki Komáromban a zuhogó esőben ott pihente ki ártatlan gyermek lelke remegését a legelső magyar ember, Horthy Miklós atyai keblén. (Tomholó taps.)

— Testvéreim, valljuk meg ez ünnepi órá keretében, hogy mi mind egy hét óta kora reggel, késő este a rádió előtt állunk s hallgatjuk a magyar katonai labadozóját, magyar ágyúk dühögését, huszárlovák patkója esattogását. Hallgatjuk a szavalókórusok kiáltását, amikor Horthy, Mussolinét, Hitler Imrédyt, Kányát és Jaross Andort éltetik. (Éljen, éljen.)

— De valljuk be e nagy élmények közben, hogy egy hónappal ezelőtt légvédelmi előadásokra járva felsötétített lámpáink alatt azért kellett aggódnunk, mi lesz velünk, szegény testvértelen magyarokkal ha egy újabb világháború minden álka ránk szakad? Mi lesz velünk ellenséges gyűrűbe szorítva, amikor a háború immár nemcsak a fronton állókra önti rettenetes tüzlávját, — hanem a frontmögötti békés és ártatlan lakosságra is.

Uj jelszót tanultunk

— Nézzetek fel! A nagy Isten csodát tett! Ahelyett, hogy talán egymillió magyar életet kellett volna veszíteniük,

egymillió magyar életet nyertünk...

A vasgyűrű szétpattant és mi egy új jelszót tanultunk:

Erdélyt vissza, mindent vissza! (Az újjongó lelkesedés itt tetőfokát érte el s a megjelenetek percekig tombolva tapsoltak.)

— Testvéreim, magyar feltámadás új Hísekegyre ez! Tanuljuk meg. De ne feledjük, hogy a magyar feltámadás csak Isten által lehetséges, mint ahogy a magyar feltámadás Istentől és Istennel való szoros kapcsolatán keresztül lehetséges.

— És amikor az Isten frátti hálaival megteljesedik a szívünk: ez előttünk levő láthatatlan, de **valósággal itt levő, itt álló áldozati oltárnál idézzük a magyar multat,**

amelyből Isten keze csodálatosan előkészítette ezt a mostani történelmi pillanatot. Csak két nagy szellemet idézek:

— Az egyik nagy szellem a nagyságos Rákóczi fejedelemé. Oh az ő lelke él s ott lebeg az egész magyar Felvidék felett. — mint ahogy egykor ott dobogtak zászlói ezzel a szent jelszóval: **Istentől, Hazáért, Szabadságért!** (Éljen.)

— A Felvidéket most Rákóczi fejedelem lelke is felszabadulttá és irányt szab a magyar történelemnek.

— A másik nagy szellem, akit megidézek, a Báthori István egy-

kori vajda és fejedelem, később lengyel király szelleme, aki a lengyel-magyar barátság első alakjait már a XVI. század végén nagy előrelátással tette le.

Látnoki lélek volt ő, a nagy magvető,
és nekünk is láthatatlan oltár előtt nem lehet szentebb imádságunk annál, minthogy a Báthori István nagy terve a magyar-lengyel barátságról és a magyar-lengyel határról most, most valóra váljék. (Tomboi lelkesedés.)

A régi békevilágban szokásban volt az, hogy a barátságos szomszéd népek átvették egymástól a nemzeti himnuszt. E pillanatban minden hosszabb indoklás nélkül

a lengyel nemzetre gondolok
és arra kérem a magyar testvéreimet, hogy tanuljuk meg és illeszközzük oda a mi himnusznak végére a lengyel himnuszt két utolsó sorát: „Szent oltárodnál térdre hullva kérünk, Szabad hazánkat oh add vissza nekünk!”.

Az élő szellemóriás

A magyar történelem két nagy szellemóriása után idézzük meg egy harmadikat is, egy élő szellemóriást.

Foglaljuk imádságunkba itt a láthatatlan oltár előtt a legelső magyar embert,

akinek istenfélelme, bölcs belátása és mérséklete keresztülvezetett bennünket a halál árnyékának völgyén mind a magyar feltámadás templomáig. Imádkozunk érte a költő szavával: „Fény nevére, áldás életére!” (Eljen, éljen.)

Horthy Miklóssal együtt imádkozunk testvéreim a még mindig elszakíthatóságban maradt magyar véreinkért.

Néhány évvel ezelőtt, amikor két bátor magyar pilóta hazarepült Amerikából, ide az óhazába, ezt írták fel repülőgépjük két szárnyára:

„Igazságot Magyarországnak, és békét a világnak.”

Amerikában én is ott voltam a jelszó megszületésekor. Sajnos a kettős jelszónak csak az egyik fele ment át a köztudatba: Igazságot Magyarországnak. Pedig ez a kettős jelszó oly szorosan összetartozik, mint a repülőgép kettős szárnya. Mert sohasem lesz béke Európában és ennek folytán az egész világon, amíg minden emberi jogot és morált lábba tapodva széttepre tartják Európa felegyveségebbnek teremtett országát. (Ugy van.)

Testvéreim! Az imádság csak akkor imádság, ha fogadástétellel végződik.

Fogadjunk magyar egységet a mi grand seigneurünk kormánypálujá alatt.

Erre a magyar egységre minde nekfelelt szükségünk van. Első szavammal azt mondtam: tempomná változott ez ősi tanácskozó terem. Templomi fogadalmat kell most tennünk a magyar egységre és ezzel a templomi érzéssel induljunk a magyar jövődő felé!

A beszéd után fergeteges erővel zúgott fel a tapsvihár. A közgyűlés tagjai felálltak helyükről s percekig elragadtatva ünnepelték a Kormányzót és a felszabadult Felvidéket.

Sokáig zúgott még a teremben a lelkes taps és az egyhangú lelkesedés moraja s az izzó magyar szívből fakadt beszéd mély nyomokat hagyott a lelkekben.

Uray Sándor után Weisz Pál főrabbi szólt fel.

Lossonezy István főispán megelégedéssel és örömmel állapította meg, hogy a közgyűlés a polgármester javaslatát egyhangú lelkesedéssel fogadta el és ezzel a köz-

gyűlést berekesztette. A megjelentek egy emberként álltak fel ezután és vitéz nagybányai Horthy Miklóst éltették, majd az ováció

csillapultával a Városi Dalárda a Szózatot énekelte el és ezzel az ünnepi díszközgyűlés félegy órákor véget ért.

A kassai bevonulás öröme két percen át némán ünnepel Debrecen is

Pénteken délelőtt, amikor a Kormányzó úr Öfőméltósága a hadsereg élén ünnepélyesen bevonul Kassára, az egész ország együtt ünnepel a hazatérő Felvidékkel. A néma ünneplésből kivési részét Debrecen népe is és délelőtt 11 órakor, a bevonulás percében a hivatalokban, a műhelyekben és üzemekben két percere megáll a munka, hogy a néhány néma percen át lélekben

együtt örüljön a visszatérőkkel. Ebben az időpontban különben megkondulnak a templomok hangjai, hogy érezsükkel hirdessék az igazság diadalmas nagy magyar ünnepét. Délelőtt 11 órakor — értesüléseink szerint — két percere leállnak a villamosok és magánjárművek is, hogy a megtorpant élet emlékezése örökre felejthetetlen emlékként vésődjön lelkükbe.

A debreceni iparosság egy emberként áll a miniszterelnök mögött

Az ipartestület előjárósági ülése táviratban üdvözölte a Kormányzót és a miniszterelnököt — 100 pengő segítyt adnak a felszabadult tiszai ipartestületnek

A Felvidék visszacsatolt részének megszállását befejezték a magyar csapatok. Ebből az alkalomból a Debrecen és Vidéke Ipartestület előjárósága ünnepi ülést tartott csütörtökön este 7 órakor az Ipartestület tanácstermében. Az ülésen megjelent az iparkamara részéről dr. Harsányi Imre ügyvezető titkár.

A díszgyűlést Galamb Ferenc elnök riyította meg.

— Mindnyájunk előtt ismeretes, — mondotta Galamb Ferenc — hogy a magyar igazság a napokban diadalra jutott, hogy Magyarország a baráti nagyhatalmak jóvoltából visszakapta a Felvidék egy részét. Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, mint a legfőbb Hadúr, ma, pénteken vonul be seregei élén az ősi magyar városba, ahol Rákóczi hamvai pihennek: Kassára. Ebből az ünnepélyes alkalomból hívtuk össze a mai gyűlést.

— Mi, akik az oláh, megszállás alatt megízleltük a megszálló hadsereg terrorjának brutalitását, csak ökölbiszorított kézzel tudunk gondolni a húsz éves terrorra. Igaz, hogy a csehek nem használták az oláhok brutális eszközeit, de finom, európai módszerükkel mindenből kifosztották a Felvidék lakosságát, elvették testvéreink vagyonát, állásaikat, levegőjüket.

— Most, mikor a magyarok lakta területek egy része visszakerült a cseh uralom alól az anyaország testéhez, eszünkbe jutnak azok a magyar testvéreink, akik továbbra is a prágai elnyomatás alatt maradtak, azok a ruszin és szlovák testvéreink, akik ha nyelvükben nem is, de lelkükben magyarok és nem akarnak csehszlovákok lenni. És tudjuk, mi iparosok, különösen, hogy a nyersanyag, a legértékesebb ásványok még mindig ott maradtak cseh területen.

— Mi nem vagyunk megelégedve ezzel a mostani diadalal. Nekünk szükségünk van az egész Magyarországra és nem nyugszunk addig, míg a Kárpátoktól az Adriáig, Brassótól Pozsonyig nem magyar trikolort lenget a szél.

— És hisszük, hogy most a jobb idők következnek: a teljes magyar feltámadás ideje.

— Ezen az ünnepélyes napon ja-

vasolom, hogy a Debrecen és Vidéke Ipartestület táviratban üdvözölje Magyarországot nagyurát, — Horthy Miklós kormányzót, Kö-

szönjük meg neki, hogy egy testtő forrasztotta az országot és hogy ezzel az egységes néppel kivívta a magyar diadalt.

— Indítványozom, hogy küldjünk táviratot Imrédy Béla miniszterelnöknek. Táviratozzuk meg neki, hogy Debrecen négyezer iparos biztatást, segítséget, támogatást nyújt neki és hogy ránk, mint egy emberre számíthat.

Az előjáróság tagjai helyükről felemelkedve, hosszasan ünnepelték a Kormányzót és Imrédy Béla miniszterelnököt. Ezután Galamb Ferenc elnök indítványt nyújtott be, hogy az Ipartestület 100 pengő adományozzon a felszabadult legszegényebb ipartestületnek.

Krisch Károly kályhásmeister felszólalásában indítványozta, hogy a 100 pengőt a tiszai ipartestületnek juttassák el karácsonyi segélyül, mert ezt a községet kétszer egymásután sújtotta árvíz. Az előjáróság az indítványt egyhangú lelkesedéssel fogadta el, hasonlóan Szalay József asztalos indítványát is, aki azt kívánta, hogy a kassai bevonulás nagy napján az ipartestület peres tagjai béküljenek ki, és legyen a magyarság örömnemepére béke a debreceni Ipartestületben.

Több kisebb felszólalás után Gábor László indítványozta, hogy a Debrecen és Vidéke Ipartestület elnökével képviseltesse magát a kassai bevonuláson. A gyűlés az indítványt egyhangúlag elfogadta és azonnal megtették a szükséges lépéseket. Több kisebb ügy letárgyalása után az Ipartestület előjáróságának ünnepi ülését Galamb Ferenc elnök zárta be.

Lengyel Bundák

különleges városi bundák nagy választékban

Lengyel kabát

meleg bélés-sel, szőrme gallérral P **37⁸⁰**

meleg bélés-sel, opossum gallérral P **77⁹⁰**

nutriette bélés-sel, opossum gallérral P **93¹⁰**

Városi kabát

meleg bélés-sel, opossum gallérral P **74¹⁰**

Szőrmés bekecs 37⁸⁰

tartós felsővel, nutriette gallérral P

GRÜNFELD

uriszabóság

Kistemplom mellett.

Diadalmas ünnep a hajdúböszörményi országzászlónál

Hajdúböszörmény, november 10. A TESz helyi csoportja a hatóságok, társadalmi egyesületek, társulatok, intézetek, testületek és a város közönségének imponáns részvételével az Országzászlónál a felvidéki magyarság visszatérésének örömeire hazias ünnepélyt s nagygyűlést rendezett. Az ünnepség a Himnusz elénekülésével kezdődött s ékzben az országzászlót az árboc csúcsára húzták fel, ahol hét napig marad. Ezután több beszéd hangzott el.

A nagygyűlés elhatározta, hogy feliratban fejezi ki hódolatát Magyarország Kormányzója iránt s hálás köszönetét fejezi ki vitéz Imrédy Béla miniszterelnöknek, Kánya Kálmán külügyminiszternek és Teleki Pál gróf kultuszminiszternek a visszacsatolás során kifejtett fáradozásaiért. A gyűlés után az or-

Koren Emil üzletigazgató búcsúztatja a Felvidékre induló vasutasokat — A közönség sorában Lossonczy István főispán, Zöld József h. polgármester és Rá só Istvánné

szágzászló és a Felvidéknek ajándékozott zászlók előtt elvonult a bajtársak csapata, a Bocskay cserkészcsapat és a leventék csapata.

céltudatos gyermeknevelésének az eredménye.

A világban két elem, a sötétség és a világosság küzd egymással. A magyar tanítóság a múltban is, a jövőben is mindig a világosságot fogja hirdetni.

Majd Kovács Kálmán és Vargha Béláné válaszoltak a búcsúztatásra, megindult szavakkal.

Bartha József alelnök az új tanítókat köszöntötte meleg, kartársi szeretettel. Az új tanítók köszöntését Molnár György tanító tolmácsolta.

Ezek után sor került a tálgyűlés további részére, amelyben elnöki előterjesztések hangzottak el, majd vitéz Nagy Pál tanító „Ünnepel a tanítóság” címen tartott nagy érdeklődéssel fogadott, kiváló felépítésű, gondolatokban gazdag beszédet. A gyűlés az elnöki záró szó után a Himnusz hangjaival ért véget.

Az elmúlt 24 év a magyar tanítóság legnehezebb korszaka volt

Nyugalomba vonult hat kiváló debreceni tanító — Ünnepélyes ülést tartott a református tantestület

A debreceni református tanítótestület esztendőnkön délután ünnepélyes ülést tartott az egyházi tanácssteremben, amelyen elbúcsúztatták azt a hat tanítót, akik harminétféle esztendőn át áldásos munka után nyugalomba vonultak. Ezen a gyűlésen vettek részt elsősorban a tantestület új, fiatal tagjai is.

Délután négy órakor kezdődött az ülés, amelyen a tantestület tagjai szinte kivétel nélkül valamennyien megjelentek és a XC. zsoltár eléneklése után Szendy István tantestületi elnök mondott megnyitó beszédet. Beszédének bevezető részében rámutatott arra, hogy ezt a most folyó iskolai esztendőt milyen sűrűn kitáratlan helyzetben, a háború és béke gondolata közötti bizonytalanságban, de reménykedve kezdte meg az ország és a debreceni elemi iskolák mindegyike. Az imádság éllette a reményt, ez fokozta a munkakedvet.

Nagy lelkesedéssel és hódolatteljes szavakkal emlékezett meg Horthy Miklós kormányzóról, akinek a világtörténelem mostani alakulásában vezető szerepe van, és mélyeséges hódolattal fohászkozott az Istenhez beszédének további részében az elnök, hogy

áldja meg munkájában a Kormányzót és a mostani újjáéledést kövesse Nagymagyarország újbóli megvalósulása.

Az ünnepi megnyitó beszéd után megindult szavakkal búcsúzott a tantestület nevében Szendy elnök és költői szavakkal emelt emléket a búcsúzó hat tanítónak. Először Vargha Bélánétól, majd sorban Törös Károlytól, a tantestület sok éven át volt érdemes és országiszerte ismert nevű és elvért, munkásságáért, tudásáért különösen tisztelt elnökétől, Z. Szabó József, Kovács Kálmán, Vargha Bálint és Molnár Ferenc nyugalomba vonult tanítóktól búcsúzott külön-külön az elnök, akinek szavait őszinte együttérzéssel kísérte a gyűlés minden tagja, majd elénekelték a „Ballag már a vén diák” kezdetű diáknótát.

Molnár Ferenc lelkipásztor, iskolaszéki elnök a debreceni református egyház, a presbitérium és az iskolaszék hivatalos képviselőként búcsúzott ihletett szavakkal, könnyekig megindító gondolatokkal a távozóktól.

— Soha nehezebb nem volt a magyar tanító munkája, mint az utolsó 24 év alatt, — mondotta — amely az első fegyverdőrdüléstől mostanáig tartott, de a magyar tanítóság mindig megállotta helyét a nehéz küzdelmes időkben is. — Beszédének végén Molnár Ferenc lelki-

pásztor köszöntötte a tantestület újonnan megválasztott fiatal tagjait.

Törös Károly igazgató válaszolt a nyugalombavonulók nevében és megemlékezett még arról, hogy a magyar feltámadás jelentős részben a magyar tanítóság hazafias és

Lengyelország felszabadulásának 20-ik évfordulója

November 11-én Lengyelország felszabadulásának 20. évfordulóját ünnepli.

A lengyel nemzet, melynek története annyi közös vonást mutat a magyar történettel, még 25 évvel ezelőtt, a világháború előtt, háromfelé szakítva, szabadságról álmodott. Majdnem másfélévszázados rabszolgaság alatt számtalan felkelés vallott kudarcot, a nép leghazafiasabb elemei halálra vagy száműzésre ítélték.

Nyilvánvaló volt, hogy saját erejükkel nem érhetnek célra, csak valami nagy nemzetközi vizsály állíthatja vissza függetlenségüket. Ezért is érthető, hogy megragadtak minden kínálkozó alkalmat és hogy már közel 140 évvel ezelőtt szívvel-lellekkel Napoleon mellé álltak, amikor az megkezdte Európa átszervezésére irányuló hadjáratát. A francia, olasz, spanyol, német, egyiptomi, sőt sandomingói harcokban is,

mindenütt hullottak a lengyelek ezrei abban a reményben, hogy haláluk a szabad Lengyelországot építi. Akkor váltak híressé a lengyel légiók és Dabrowski, a vezérlük, akkor keletkezett a mai nemzeti himnusz, melynek szavai szerint „még nem vészett el Lengyelország, ameddig csak mi, lengyelek, élünk!”

Sajnos, Napoleon nem váltotta be a benne táplált reményeket. Ugyanarra a sorsra jutott több lengyel felkelés is.

Ez azonban nem csökkentette a nemzet szabadságszeretétét, ellenkezőleg: az ösztönözte a legkiábrabítóbb elemeket, hogy segítségükre legyenek a hasonló célkitűzésekért harcoló nemzeteknek: Pulaski és Kosciuszko lengyel generálisokat az amerikaiak nemzeti hősként tisztelték és nem kevésbé ismeretesek Bem, Dembinski és Woronicki, a magyar szabadságharc lengyel vezérei sem. Hadd említsem még, hogy a magyar 48-as szabadságharcban több,

mint 15.000 lengyel vett részt...

Mindaz azonban hiábavaló volt. A véraldozatok egészen a világháborúig nem hoztak reális eredményeket.

A világháború kitörése nehéz probléma elé állította a nemzetet: melyik hadviselő felet támogassák, az oroszokat, vagy a németeket? Kitél lehet remélni, hogy a segítségért szabadsággal fizet? Voltak, akik a rokonsági oroszokkal tartottak, mert mindjárt a hadüzenet után az orosz trónörökös kiáltványt adott ki, melyben a szabad, Oroszországgal unióban lévő Lengyelország alapítását ígérte.

A nemzet nagy része azonban, Pilsudskival az élén, nem bízott többé az oroszokban,

akik az uralmuk alatt lévő országrészt valószínűs gyarmattá tették. A lengyel már hagyományos ellenszennel nézett az oroszra. Különben Lengyelország legnagyobb része orosz kézen volt s így a legveszedelemesebb ellenségnek lehetett tekinteni. 1914 augusztus havában az n. n. Lengyel Légiók I. Hadosztályával Krakóból Oroszország ellen indult.

Tragikus volt a harc, mert hiszen az oroszok közt is sok lengyel küzdött.

A lengyel hadsereg részvétele a világháborúban kiemelte a lengyel probléma fontosságát és nyilvánvalóvá tette Lengyelország felszabadításának szükségességét.

1916. év végén az osztrák és német kormányok proklamálták a független lengyel királyságot. Ez a tény, bár a tervezett Lengyelország területi nagysága és alkotmányja nem elégítette ki a nemzet igényeit, óriási politikai fontossággal bír, mert Napoleon ideje óta először történt, hogy

a lengyel ügyet nemzetközi problémává tették.

1917-ben az orosz forradalmi kormány is elismerte Lengyelország függetlenségét,

a következő évben pedig az Egyesült Államok kormánya a szövetséges hatalmakkal együtt magáévá tette Lengyelország visszaállítását.

Közben a németek felszöktették a lengyel légiókat, hogy hűségükü tegyenek a német birodalomnak. Mivel a légiók ezt megtagadták, feloszlatták őket és Pilsudskival együtt internálták.

Az országban még a háború előtt Pilsudski által létrehozott Titkos Katonai Szervezet kezdett működni.

A háború befejezése megváltoztatta a helyzetet. A békekötés és a herlini forradalom hírére a Katonai Szervezet lefegyverezte a megszálló német csapatokat és rendes hadsereggé alakult.

1918 november 10-én visszatért Varsóba Pilsudski is.

és átvette a főparancsnokságot a hadsereg és az ország fölött. A 20. évfordulóra pedig, éppen 20 évvel ezelőtt kiáltották a szabad és független Lengyelországot.

E nagy nap emlékéit ünnepeli ma Lengyelország, az az ország, melyet mindjárt a háború után „tízéves állam”-nak neveztek a lengyelelles elemek, mert abban bíztak, hogy a rendtelenség és belső viszályok folytán nem lesz életképes a lengyel állam.

A mai nap ezt fényesen megélel: nemcsak hogy nem esett szét az ország, de lassan a nagyhatalmak sorába emelkedik: olyan ország lett, melynek a véleményére adni kell és nincs olyan nagy hatalom, mely megengedné magának, hogy ne számoljon Lengyelországgal.

A ma jubiláló Lengyelország örömmel ünnepel nemcsak a magyaroknak sem. A most eltelt húsz év alatt Lengyelország számtalanszor bebizonyította a magyarokhoz való barátságát és ragaszkodását:

tudjuk, hogy a lengyelek nem írták alá a trianoni szerződést, emlékszünk, hogy csak a lengyel külügyminiszter szállt szembe néhány évvel ezelőtt a népszövetségi tanács ülésén mindazokkal, akik a jugoszláv király meggyilkolásával a magyarokat vádolták és még frissen vannak emlékeztünkben a legújabb napok eseményei, amikor a lengyel kormány farsadást és áldozatokat nem kímélve minden lehetőt megtett a közös lengyel-magyar határ érdekében.

November tizenegyedikének mély értelmé van Magyarországon:

a festvér nemzet feltámadása a hasonló sorsban selylő magyarországra új hitet és bizalmat önt.

A lengyel november tizenegyediké, bizonyítja, hogy az igazságtalanságból kivácsolt bilincsek előbb-utóbb szétszakadnak. — Lengyelországban ez ma 20. éve történt, Magyarországon ma látjuk a láncokat repedezni.

A mindig szövetség és baráti lengyel nemzet örömmel ünnepel minden magyar a legőszintebben örül. (ws)

LAPUNKAT JAMOGATJA:

HA HIRDETŐINKNEL VASAROL

Több, mint 50.000 pengős tatarozási és építési munkát adott vállalatba

Debrecen város kisgyűlése

Háromtagú bizottságot küldtek ki a nagyobb városi lakások és üzletek mérsékelt béremelésének megállapítására

A csütörtöki városi díszközgyűlést megelőzőleg reggel 9 órakor Debrecen város törvényhatóságának kisgyűlése tartott ülést Lossonczy István főispán elnöklésével. A kisgyűlés mindenek előtt egyhangú lelkesedéssel tudomásul vette a Felvidék visszacsatolásának emlékét megerősítő háldozati javaslatot,

majd áttértek a kisgyűlési tárgyak megvitatására. Zöld József helyettes polgármester tett elsőnek előterjesztést a város házaiban lévő lakások és üzletek béreinek 1939. évi május elsejétől leendő emelésére azzal, hogy a mérsékelt emelés megállapítására háromtagú bizottság küldessék ki. Rámutatott a helyettes polgármester arra, hogy a legutolsó béremegállapítás 1931-ben volt, viszont 1928 óta

a bérekben 25-50 százalékos mérséklések történtek.

Hangsúlyozta a helyettes polgármester, hogy a kislakások bérét nem szándékozik emelni a város, azonban mikor a magánházbirtok lényegesen emelte a nagyobb lakások és üzletek bérét, tarthatatlan állapot volna, hogy a városi házak irredánisan olcsó bérek mellett adásának továbbra is bérbe. Félégházy János és dr. Gergely Jenő hozzászólása után a kisgyűlés elfogadta az előterjesztést azzal, hogy a kiküldendő hármas bizottság tagjai dr. Böszörményi Béla, Serly Gusztáv és Félégházy János lesznek.

Elfogadta a kisgyűlés azt a polgármesteri előterjesztést is, hogy a városi irattár, iktatóhivatal és levéltár megfelelőbb elhelyezése érdekében a városháza épületében a földszinti üzletek egy részének hátsó traktusát hozzákapcsolják a hivatali helyiségekhez.

Igy elsősorban a Kántor-féle üzlet egy részét veszi át a város, míg a többi üzletekből kisebb szobákat kapcsolnak az irattár és levéltár hivatali helyiségeihez.

Az előterjesztés elfogadása után arról határozott a kisgyűlés, hogy a leventetothont, valamint a testnevelési és népgondozó kirendeltséget a Szent Anna-utca 32. számú városi tulajdonban lévő házba helyezik át. Erre azért van szükség, mert míg a testnevelési és népgondozó kirendeltség a Bethlen-utca 10. számú házban működik, addig a leventetothon, amely a népgondozó kirendeltség hatáskörébe tartozik, attól távol, a Péterfia-utca-ra kapott elhelyezést.

Most sokkal jobb elhelyezést tudnak biztosítani a két intézménynek egy épületben.

A felszabaduló Bethlen-utca 10. sz. házban viszont a légotalmi kirendeltséget helyezi el a város, amely eddig a Simonffy-utcai városi bérház emeletén volt, ami a közönség számára nehezen volt megközelíthető. A Simonffy-utcai négyszobás lakást pedig az Ipartestületnek adják bérbe 700 pengőért, így az Ipartestület szakosztályai fokozottabb működést fejthetnek ki a megnagyobbodott ipartestületi hivatalokban.

A bejelentéseket a kisgyűlés egyhangúlag tudomásul vette s elfogadta azt az előterjesztést is, hogy a Tisza István-téren, a Központi Egyetem előtt 210 négyszögletes te-

lekmaradványt, amely a tér kiképzésébe belesik, megvásárolják Széll Kálmánné és társa tulajdonosoktól négyszögölenként 36 pengős áron.

Kövezetvámmmentességet engedélyezett a kisgyűlés az egyetemi református templom anyagszállítására, valamint a Józsa községben építendő egészségházak anyagainak szállítására is.

Dömsödy Imre tanácsnok előterjesztésére vállalatba adta a kisgyűlés a város költségére történő holttestszállítási és temetési munkálatokat, a Csurka temetkezési vállalatnak.

Popoff Mihály görögkeleti prépost és Gaspar Vilmos számára kilátásba helyezték a községi kötelekbe való felvételt.

A tüdőbeteg gondozó intézet építésének és egyéb munkálatoknak vállalatbaadása

Dr. Vida Szűcs Imre műszaki tanácsos arról tett jelentést a kisgyűlésnek, hogy a belügyminiszter által jóváhagyott közgyűlési határozat értelmében 60.000 pengő áll rendelkezésre a bábaképző intézetben létesítendő 30 ágyas tüdőbetegkórház és diszpanzer berendezésére és tatarozására. A meghirdetett versenytárgyalás alapján

a kisgyűlés a legolcsóbb ajánlattevőknek adta vállalatba az egyes munkálatokat.

Smurák József építőmesternek a föld, kőműves és elhelyező munkákat 8789 pengőért, az ácsmunkákat Mezey Bélának 1.015 pengőért, a bádógosmunkákat Szűcs Andrásnak 940 pengőért, az asztalosmunkákat Gyulay Lajosnak 1.287 pengőért, a mázoló munkákat Csonka Józsefnek és Polgáry Barnának 2.856 pengőért, az üvegesmunkákat Gál Ferencnek 266 pengőért, a cserépkályhák építését Krisch Károlynak 4.050 pengőért, a villanyszerelőmunkákat Földes Sándornak 1.902 pengőért, a vízvezeték, csatorna- és gázberendezési munkákat Jakab Józsefnek 8.756 pengőért.

Vállalatba adta továbbá a kisgyűlés a közvágóhídi hűtőház körüli udvar burkolási munkát, mint legolcsóbb ajánlattevőnek, a Magyar Aszfalt Rt.-nak 4.729 pengőért és a Diószegi-úti vasúti felüljáró vasbetonkorlát- és lépcsőépítési munkáit Smurák Józsefnek 13.300 pengőért. Végül

a Hortobágyon szükségessé vált mezőgazdasági épület tatarozásukra 10.000 pengő póthitellet engedélyeztetett a kisgyűlés

és ezeket a munkákat vállalatba is adták.

A kisgyűlési tárgysorozat további pontjai között dr. Kupinszky Sándor tb. tanácsnok bejelentette, hogy a báró Vay Lászlóné szeretetotthonát a bábaképző egy másik épületcsoportjában helyezték el. A városi kisgyűlés délelőtt 10 órakor ért véget.

~~~~~
FIZESSEN ELŐ

A „DEBRECENI UJSAG“-RA!

Hajdúszoboszló ipartestülete zászlót küld Rozsnyó ipartestületének

A Felvidék egy részének visszaterése alkalmából Hajdúszoboszló és vidéke Ipartestülete csütörtök délután 4 órakor díszközgyűlést tartott, amelyen az egész város iparosága és a társadalmi egyesületek is résztvettek. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel az ős magyar város

Rozsnyó ipartestületének zászlót ajánlott fel

testvéri egyttérzése jeléül, amelyet majd egy későbbi időpontban a város iparos társadalmának népes küldöttsége fog ünnepélyes keretek között Rozsnyó város ipartestületének átadni. A zászlóanya tisztére a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel dr. Békéssy Jenőné kérte fel.

A díszközgyűlésen dr. Szűcs János iparhatósági biztos mondta az ünnepi beszédet, a mai nap jelentő-

ségét méltatva. A közgyűlés táviratilag üdvözölte Horthy Miklós kormányzót, a miniszterelnököt, Kánya és Teleki minisztereket és Jaross Andort, a felvidéki magyarság vezérét. Utána a közgyűlésen jelenlévők és a város polgársága mintegy 5-6 ezer ember, fáklásmenettel megkoszorúzta a Hősök szobrát, mely után nagyszámú tömeg hatalmas lelkesedéssel és tüntetéssel a levente-zenekar hangjai mellett járta be a város utcáit

a Kormányzót, Mussolinit, Kányát éltetve

és tüntetett az ezeréves határok mellett. Ezt követőleg az Ipartestület többszáz terítékes vacsorát rendezett, amelyen a város színe-java és a Kamara kiküldötte is résztvett.

A debreceni hentesek küldöttsége is elutazott Kassára

A napokban emlékeztünk meg arról, hogy a debreceni hentesek már jóval ezer pengőn felül gyűjtötték a „Magyar a Magyarért“ akcióra. Most újabb tanújelét adják áldozatkészségüknek és egy gyönyörű szép hímezett selyemzászlót vész a hentesek elnöksége a kassai Húsiparosoknak.

A Henteszakosztály ez alkalomból a következő megható levelet küldi az ottani húsiparosoknak:

Szeretett Magyar Testvéreink! Kedves Kartársaink! Végtelen boldogsággal és örömmel tölt el bennünket az a tudat, hogy megérthetjük ezt a napot, — amelyben mindnyájan hittünk — amikor Édes Hazánk Titeket ismét keblére ölelhet. Mikor ezen sorokat írjuk, az örömtől túlradó érzésekkal csordultig telik meg szívünk, fátyolossá válik

tekintetünk, könny buggyan ki szemünkéből, sírunk mint az apró gyermekek. Sohasem látott érzések orkánja csap fel most a Magyar Égre, zsongó mámor borul agyunkra és az újjongó boldogságtól hangosan dobog szívünk. Értetek híres kassai Magyar Húsiparos Testvéreink. Fogadjátok ezen szerény, de mégis legdrágább ajándékot, ezt a Magyar Zászlót tőlünk olyan szent és felemelő érzéssel, ahogyan azt mi adjuk és most már a reményteljes jövőben bizakodva dolgozunk egyesült erővel Itazunk feltámadásáért, a boldog Nagymagyarországiért!

A szép ajándékot Gábor László, Bóde Gyula, Szabó Károly és Gál Endre fogják ünnepélyes keretek között átadni. (G. E.)

Áramlopásért fogházbüntetésre ítélte a debreceni törvényszék Grünfeld Hermant,

a hajdúdorogi Jótékonyági Szentegylet elnökét

A büntetett előéletű Grünfeld Hermann hajdúdorogi fűszerkereskedő áramlopás büntetével vádolva került csütörtökön a debreceni törvényszékre a vádlottak padjára. A személyi adatok felvétele alkalomával kiderült, hogy Grünfeld Hermann hajdúdorogi kereskedő már háromszor volt büntetve különböző bűncselekmények elkövetése miatt.

Ezúttal áramlopás büntette volt ellene a vád,

mert öt éven keresztül, 1932 elejétől úgy lopta a debreceni Világítási Vállalattól szolgáltatott villanyáramot, hogy az ellenbiztosítékot kikapcsolta és állandóan csak földárammal világított. A villanyóra természetesen nem mutatott semmi fogyasztást. A feljelentés és egyes szakvélemények szerint

a hétszáz pengőt is eléri az a

kár, amit az ilyen eljárással Grünfeld Hermann a vállalatnak okozott. A tárgyaláson dr. Jankovich Jenő tanácselnök, egyesbíró előtt Grünfeld Hermann azzal védekezett, hogy ő nem tudott a dologról semmit.

Egy fia él Palesztinában, aki

öt évvel ezelőtt szerelte fel meg nem engedett módon a villanyórát.

Ez a fia ma is villanyszerelő és Palesztinában él.

Kihallgatott a törvényszék több tanút és szakértőt, akik valamennyien terhelő vallomást tettek a vádlottal szemben. Ezek alapján megállapította a törvényszék azt is, hogy nem áll meg a vádlott védekezése, mert a szakértői véleményekből az derült ki, hogy a palesztinai villanyszerelő által készített és

meghamisított villanyórát öt évvel ezelőtt kellett kezelni, hogy minimális fogyasztást mutasson ki.

A bizonyítási eljárás lefolytatása és a perbeszéd elhangzása után a törvényszék kétszáz pengőn aluli összegben állapította meg a károsítást és így Grünfeld Hermant áramlopás vétségében mondotta ki bűnösnek és ezért öt

egy hónapi fogházbüntetésre ítélte.

Az ítélet ellen Grünfeld Hermann, a hajdúdorogi izraelita jótékonyági szentegylet elnöke fellebezett a táblához.

HIREK

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Mentők telefonszáma: 0-4.
Rendőrség telefonszáma: 20-45.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:

„Mégváltó”, Piac-u. 18. a Bikával szemben. — „Tisza”, Jónap Aladár, Magoss György-tér 9. a kórházzal szemben. — „II. Rákóczy”, Arany S. A. öröksei, Kúisóvársártér és Miklós-u. sarok. — „Nádor”, Németh László, Szt. Anna-u. 64. Végkedvő M. utcával szemben.

Felvidéki tájképek

ÉRSEKÚJVÁR

Erseki hő gond rakta tornyait
Óltalomnak a Nyitra-víz felett
S a török harcok vad viharában
Magyar vitézség hírheói fészke lett.

Bocskai tűzött tornyára zászlót,
Istent hirdelve kardja urának,
Majd Bethlen Gábor lövet örömet,
Mikor a német ellene támad.

Rákócziak is hódol mihamar,
Mikor Vak Botján lett a fővezér.
A kuruc kardok bős villanása
Más csatával itt tizzel is felér.

Azán egyszerre esend lett... és sötét lett.
Zászlóbástyáknak kőve se maradt,
Mohos zárdákból száll a szolozsma
S a Nyitra suttog vén szirtek alatt...

REGYALJAI KISS GEZA

— A Kormányzó úr Öfóméltósága Kassára való bevonulását Horváth Sándor rádió szaküzlete Hunyadi-utca 22. közvetítő utcára szerelt hangszóróval.

— A windsori herceg külföldön marad. Az Oeuwre londoni értesülése szerint ott úgy tudják, hogy a windsori herceg még hosszú ideig nem tér vissza Angliába. Az a látogatás, amelyet a gloucesteri herceg Párisban bátyjánál tett, kizárólag anyagi kérdések rendezésével állott összefüggésben.

— Az Actio Catholica debreceni kulturális szakosztálya rendezésében folyó világnézeti kurzus harmadik előadójaként ma este 6 órakor kezdődik a piarista gimnázium dísztermében. Nagy érdeklődés előzi meg dr. Varga László budapesti jezsuitársasági főiskolai tanárnak: „Akaratszabadság” címen meghirdetett előadását. A kiváló előadó nem ismeretlen a debreceni publikum előtt; a nyár folyamán városunkban megtartott Prohászka-munkaközösségi országos konferencia egyik előadója, illusztris vendégünk volt. A múlt alkalommal elmaradt előadását dr. Weninger Antal orvos, klinikai tanársegéd ma tartja meg: „A vér mitosza” címmel, mikoris korunk egyik legidősebb kérdés, a sokszor hangzott és hallott faji kérdést fogja szakavatott tudással boncolgatni. A díjmentes előadást a rendezőség szívesen várja az érdeklődőket.

— Debrecenben több rádió szaküzletnek a rendőrség engedélyt adott, hogy a kassai bevonulásról utcai közvetítést adhatnak. Soltész rádió szaküzlete felhívja a közönség figyelmét, hogy a Kálvin-téren a Nagytemplom előtt 11 órakor Soltész erősítőn közvetíteni fogja Öfóméltóságának kassai bevonulását.

A Debreczeni Ujság--Hajdúföld félezer zászlóval és kokárdával köszönti Kassa városát és környékét

A húsz évig tartó szenvedés után felszabadult magyar Felvidék örömünnepén, amikor Magyarország Kormányzója, vitéz nagybányai Horthy Miklós a honvédség élén bevonul Kassa városába, a felszabadított magyar testvérekkel együtt ünnepel a Debreczeni Ujság--Hajdúföld szerkesztősége és kiadóhivatala is. Amint megindult a magyar Felvidék felszabadítására irányuló heroikus munka, a Debreczeni Ujság is nyomban megindította az akciót arra, hogy a visszafoglalandó magyar városokat és községeket nemzeti színű lobogókkal lássák el és hogy a csehek által mindenükből kifosztott magyarokat természetbeni adományokkal is segítsék meg.

A Debreczeni Ujság--Hajdúföld szerkesztőségének és kiadóhivatalának

csaknem minden tagja négy autóval utazott el csütörtökön a késő esti órákban Kassára. Több mint félezer nemzeti lobogót és magyar kokárdát vittek magukkal, amelyeket felhívásunkra Debrecen város magyar közönsége gyűjtött össze és adott át szerkesztőségünknek azzal, hogy azokat a diadalmas bevonulás alkalmával adják át a kassaiaknak és a Kassa környéki községeknek. A Debreczeni Ujság--Hajdúföld négy autóval köszönti a mai ünnepnapon Kassát, a felszabadult magyar testvéreket, hogy együtt sirjanak a szenvedésektől megszabadított magyarokkal. Az autókaraván éjjel tizenegy órakor indult el a Debreczeni Ujság--Hajdúföld szerkesztősége elől az újságrókkal és kiadóhivatali tisztviselőkkel.

Saját termésű kitűnő

KECSKEMÉTI BOR

kapható 55 fillérért

Benyáts Ernőnél

— Éltesebb embereknél, akik gyakran fel vannak furdóva, úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyheségét egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggelenként éhgyomorra bevéve, rendszerint hamar mérsékli a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást leszállítja. Kérdezze meg orvosát.

— A hercegprimás a felszabadult szülőfaluában. Dr. Serédy Jusztinián bíboros hercegprimás, aki pénteken az első háláadó szentmisét pontifikálja Kassán, szombaton résztvesz a felsőház ünnepi ülésén, majd Esztergomba utazik, ahonnan vasárnap reggel auton megy Érsekújvárra és ott is háláadó istentiszteletet pontifikál abból az alkalomból, hogy főegyházmegegyének felső része visszakerült. Hétfőn hajnalban a hercegprimás auton szülőfaluába, a csallóközi Deákba látogat el, hogy felkeresse ott élő és hosszú évek óta nem látott testvéreit.

— Halálos autószerencsétlenség. Súlyos szerencsétlenség történt Újpesten a Váci-út 88. számú ház előtt. Egy AA 700 rendszámú személyautó, melyet dr. Sohanen Miklós 32 éves orvosi vezető, összetűközött a vele szembejövő 87-es jelzésű villamossal. Az összetűközés következtében az orvos az arcan, míg a kocsiiban helyetfoglaló Szekeres Teréz 20 éves leány a fején, a karján és egy ismeretlen, 25 év körüli leány, akinek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani, koponyatörést szenvedett. A mentők mindhármukat súlyos, eszméletlen állapotban szállították a Gróf Károlyi-kórházba, ahol az ismeretlen leány anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, a műtőbe való szállítás közben meghalt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Előlévészet. November 14., 16., 17., 18., 21., 23., 24., 25., 28-án a Sárkút tanánál lévő harcserű lötéren, a pallagpusztai vasúti állomás közelében előlévészet lesz. A löteret a napokon a lövészet alkalmat 7 órától 17 óráig fogja zárni. A lezárási idő alatt Debrecen és Hajdúszámon közötti országúton a forgalmat a lövészet vezetője a gyorsan mozgó járművek (gépkocsi, kerékpár stb.) részére esetenként meg fogja nyitni. Lám Dezső sk. r. főkapitányhelyettes, a r. kapitány-ság vezetője.

— A pécsi egyetemisták stafétája Rákóczi sírjához. A Pécsi Egyetemi Atlétikai Club érdekes terv megvalósítását határozta el. Negyvenötven emberből álló stafétát indít a közeli napokban Kassára. Az 510 kilométeres út lefutására vállalkozó egyetemi atléták ezzel a nagy teljesítménnyel akarják kifejezni azt a túlaródo örömet és szeretetet, amelyet Kassa felszabadulása váltott ki országukra. A pécsi staféta útja Rákóczi sírjánál végződik, amelyre az egyetemi klub vezetősége hatalmas babérkoszorút helyez le. A csapatot vitéz Berde Károly dr. egyetemi tanár, a klub tanár-elnöke, Steinmetz Endre dr. az egyesület ifjúsági elnöke és Bárd Bertalan egyetemi testnevelő tanár vezeti.

— Adomány a felvidéki szegények számára. Csáky Imre közezőmester a felvidéki szegények felruházására ruhaneműt küld a Debreczeni Ujság--Hajdúföld útján. Özv. Czenky Istvánné, a Szociális Műszaki Társulat kórházmissziójának vezetője babakelengyét küld egy kassai szegény csecsemő részére.

— Tizenöt napi fogházra ítélték egy tolvaj cselédet. Kovács Margit tiszacsegei cselédleány lopással vádolva került a vádlottak padjára. Az volt ellene a vád, hogy ez év elején Beniczky Sándorné postamesterától több fehérneműt lopott el. Kovács Margit azzal védekezett, hogy a ruhaneműket vasalás közben megperzseltte és féltelmében a tűzbe dobta. Ezt a vallomást megcáfolta a csendőrségi házkutatás, amikor is Kovács Margit lakásán megtalálták a lopott holmik egy tekintélyes részét. A törvényszék Kovács Margitot lopás miatt jogerősen tizenöt napi fogházbüntetésre ítélté.

— Gáz és légoztalmi cikkek Bészler és Dávid vaskereskedésében, vitéz dr. Dávid Géza szaküzletében a Kossuth-szobor mellett.

— Lengyel mise. A nemes lengyel testvéremzet ma 11-én, pénteken ünnepi rabságából felszabadulása huszadik évfordulóját. Az a baráti, eredményes támogatás, melyet a lengyel nemzet a Felvidék húszéves rabságából felszabadulása érdekében tett, kötelességünké teszi, hogy együttérzésünket minden alkalommal a legszebben bizonyítsuk. Az apostoli kormányzó rendelkezése a Szent Anna főtemplomban a napon délelőtt 10 órakor Tedeumos háláadó szentmise lesz a lengyel nép további boldogulásért.

GYÁSZ ROVAT

Polgár Balogh István 46. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Köztemető dísz-avatatózó terméből ugyanazon nap reggelén a Kossuth-utcai temetőből átszállított szülei és családtagjai hamvai mellé. Temetését Bartha vállalata végzi.

Balogh Margit 21. évében elhunyt. Temetését ma délután 4 órakor a Köztemető ravatalozójából Bartha vállalata végzi.

Ifj. Póser József gazdálkodó életének 49. évében elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Köztemető 2. á. ravatalozójából a római katolikus egyház szertartása szerint. Lakás: Csóka-utca 4. b. Temetését Fehértői temetkezési vállalata rendezi.

Katona Mariska temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából. Temetését Fehértői vállalata rendezi.

Gyászbeszédet alkalmával bizalommal forduljon Fehértői Dániel temetkezési vállalatához, Dégenfeld-tér 4. — szám, telefon 11-85. — hol árajánlattal díjmentesen szolgálunk.

CSURKA „KEGYELET” TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, Dégenfeld-tér 2. szám. Alapítási év 1905. A debreceni Tisza István tudományegyetemi klinikák szállítója. Telefon nappal: 33-81., éjjeli szolgálat: 33-80. szám.

Uj temetkezési intézet. Cégtulajdonos Pusztai József, Kálvin-tér 8. Telefon: 33-90. Megbízható és pontos kiszolgálás, szolid árak.

Köztemetői sírok gondozásához szükséges csekkapok kifizetve is kaphatók díjmentesen Pusztai temetkezési intézetében.

Moder n kozmetikámat áthelyeztem

Arany János-u. 1. ! a.

Piac-u. sarok.

Kiss Böske.

Odaitélték az irodalmi és fizikai Nobel-díjat

Stokholm, november 10. Az irodalmi Nobel-díjat Perl S. Buck amerikai írónőnek több elismert kínai tárgyú könyv, így „Keleti szél”, „Nyugati szél”, „Az anya” szerzőjének ítélték oda.

Stokholm, november 10. A fizikai Nobel-díjat Ferni Enrico olasz tudósának ítélték oda.

— Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz abszolút megbízható hashajtó, amelynek hatása igen kellemes. Kérdezze meg orvosát.

— Földes Sándor rádiószaküzlete Püspöki palota, a rendőrség engedélyével Kossuth- és Nagytemplom-téren utcai közvetítést ad a kassai bevonulásról.

— Értesítés. Dr. Lengyel Zoltán tb. tisztifőorvos értesíti a dandár tiszt és a MANSZ. hűlgytagjait, hogy a rögtöni segélynyújtásból tartandó előadását tekintettel a tömeges kassai utazásra, hétfőn délután 6 órakor fogja megtartani a város-háza közgyűlési termében.

— Hirdetmény. Ertesítjük a t. Utazóközönséget, hogy a jelenlegi viszonyok folytán előállott autóbushány miatt a Homokkerti autóbushajratokat f. hó 11-én és 12-én szüneteltetjük. Az üzletigazgatóság.

„Magyar a magyarért” Felvidéki autóturát szervez a Magyar Autóklub a bevonulást követő negyedik napon

A Felvidék felszabadult részének népét hihetetlenül kifosztották a csehek. A közel féléves mozgósítás, rekvirálások, a menekülő csehek rablásai következtében siralmas állapotba jutottak a felvidéki magyarok és a mi kötelességünk, hogy kisegítsük őket ebből a sanyarú helyzetből, hogy a magyar hazában érezzék visszatérő véreink a testvéri gondoskodó szeretetet. A Kormányzó védnöksége alatt álló „Magyar a magyarért” mozgalmat lelkesen felkarolta az egész magyar társadalom és az adakozók gyönyörűen bebizonyították, hogy áldozatos szeretettel várják vissza országunk kebelébe a húsz évi rabságot szenvedett magyarokat. Debrecen társadalmában az elsők között van az adakozásban. A Debreczeni Ujság—Hajdúföld útján is igen sokan jutatták el adományukat a „Magyar a magyarért” mozgalomra.

Szerkesztőségünkbe legutóbb az alábbi adományok érkeztek. A debreceni lófogatú bérkocsi ipartársulat 12.10 pengő, a debreceni lófogatú bérkocsi ipartársulat tagjai 28.40 pengő, Kardos László cég személyzete elhunyt főnökeinek sírjára helyezendő kegyeleti koszorújuknak megváltására 20 pengő, N. N. 5 pengő, Román István 5 pengő, Gyöngyös Visontai Szőlőgazdaság borpincéje 10 pengő, Jacina Mihály 5 pengő, Némény Sándor és neje 10 pengő, 8t debreceni jóbarát 5 pengő, Strenk Tamás kat. elemi iskolai tanuló 2 pengő, Csáky Imre 10 pengő. Külön kiemeljük a Svetits Intézet növendékeinek gyűjtését. A Svetits Intézet izzó magyar lelki tanuló, akik már a zászlóakcióból is derekasan kivették részüket, most Mellau Márton igazgató indítványára egymás között gyűjtés indítottak meg és ennek eredményeképpen 150 pengőt küldtek el szerkesztőségünkbe a „Magyar a magyarért” mozgalom javára.

A debreceni magyarok adományait köszönjük a felszabadult felvidéki magyarok nevében, akik a testvéri, meleg kézszorítások után most a magyar testvéreik adakozó kezét fogják megismerni ezekben az adományoknak a révén.

SZÍNHÁZ

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

November 11-én, pénteken B. bérlet 5. szám: VIG ÖZVEGY.

November 12-én, szombaton délután zóna-előadás, rendkívül mérsékelt helyárrakkal: NINCSENEK VÉLETLENEK.

November 12-én, szombaton este: VIG ÖZVEGY.

November 13-án, vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal: NEM LESZNEK HÁLÁTLAN. Operett.

A színházi Iroda jelenté: Ma, pénteken B. bérlet 5. szám-ban a nagy siker: a

Vig özvegy

Szombaton és a következő napokon minden este:

LEHAR

örökbecsű műve: a

VIG ÖZVEGY.

Tömegsiker! Sorozatos előadások!

Szombaton délután fél 4 órakor zóna előadás:

RENKIVÜL MÉRSÉKELT HELYÁRRAKAL

Nincsenek véletlenek

pompás modern vígjáték.

Vasárnap, november 13-án délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal

Nem lesznek hálátlan

vidám pesti operett egy miniszteriumról.

A Királyi Magyar Automobil Club országos mozgalmat indított meg, hogy a felszabadult Felvidéken a magyar hadsereg bevonulását követő negyedik napon nagy autóturát rendezzenek. A jelentkezéseket Debrecenben a Tiszántúli Autóklub főtitkára, vitéz Kiss József tb. tanácsnok veszi fel, s mindazok a gépjárműtulajdonosok, akik ezen az

autótúrán részt akarnak venni, — szombaton délig jelentkezhetnek vitéz Kiss József tanácsnoknál. Tekintettel arra a nagy lelkesedésre, amely a Felvidék magyaraiak területeinek visszacsatolását fogadta, biztosra vehető, hogy ez az országos autótúra imponáns méretűvé fog kifejlődni.

MOZI

A rend katonái és a komáromi bevonulás

(Bemutató a Vigszínház moziban)

Csütörtökön zsúfolásig megtelt a Vigszínház mozi nézőtere. A remek amerikai filmnek, a Rend katonáinak bemutatása került sorra, amely valóban amerikai, de minden eddig látott újvilági filmnél érdekesebb és izgalmasabb. Mégis azt hisszük, hogy a közönség lelkes érdeklődése ezúttal nem a csikágói gangszter-film felé irányult, hanem mindenki látni akarta azt a magasztos és felemelő jelenetet, amikor vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója bevonul a visszafoglalt Komárom városába. A magyar világhíradó keretében mutatják be ezeket a jeleneteket, egyelőre még röviden, hiszen alig pár nappal ezelőtt történt a nagy történelmi tény és mégis, amikor a Kormányzó úr vasderes lován megjelent a komáromi hídon, a mozgósításhoz nézőterének hatalmas közönsége végig mámoros örömmel, kitörő eljenzéssel és tapsviharral ünnepelte Magyarországot Nagyurát. Mozgósínházban talán még soha sem volt ilyen nagyarányú és kiróbbanó lelkesedés. Úgy értesülünk, hogy a Vigszínház igazgatósága intézkedett arról, hogy napról-napra kibővítsék a magyarok diadalmi bevonulásának filmjét s így kilátás van arra, hogy egy-két nap múlva már a komáromi bevonulás, esetleg a kassai „új honfoglalásról” készült filmet is bemutatják.

A csütörtöki bemutató a Vigszínházban egyébként is nagy sikert aratott. Legelőször a hazug egér kedves történetét láttuk színes felvételekkel. Utána gyönyörű, szintén színes felvételek vezettek el bennünket a délurópai legszebb vidékekre. Nagyon érdekes és szép film volt. Ezután következett a magyar világhíradó, végül pedig a legújabb amerikai filmslágér bemutatója, amelyben az amerikai rendőrség heroikus küzdelmét láttuk a gengszterek ellen. „A rend katonái” teljes mértékben amerikai film, de az eddig láttaknál is sokkal érdekesebb és izgalmasabb. Aki szereti az idegesebb alvilági történeteket, aki szeret izgulni és dideregni a meglepetésektől, az nézze meg a rend katonáinak hatalmas küzdelmét. A főszerepben James Cagney pompás alakítást nyújt; partnerei, Margaret Lindsay, Ann Dvorak és Robert Armstrong szintén kitűnők. A rendezés minden tekintetben kifogástalan, természetesen amerikai méretű és ezért már a felvételekben is imponáló halással van a nézőre.

13 kisleány mosóiyog az égre

Vidám magyar filmbemutató a Hungáriában

Nagyon kedves és kellemes filmvígjátékot mutatott be pénteken a Hungária. A film meséjét Babay József és ifj. Békefy István írta Indig Ottó regényéből. Arról a bizonyos fiatal földesúrról van benne szó, akitől három országúti csavargó elrabolja az autóját s otthagyja kifosztva, koldusruhába öltöztetve a kucorics sarkában. Így találja őt meg az áruház kis elárúsító kisasszonya, Piri, aki fagyaltos kocsiért szerez barátai segítségével a koldusszegénynek hitt fiatal embernek. Végül kiderül, hogy a „fagyaltos Jani” dúsgazdag földbirtokos s hozzá szerelmes a kis Piribe. Szóval: he-

piend!... Ezt a csipetnyi kis mesét Ráthonyi Ákos nagyon ötletesen és derűs humorral vitte a lencse elé, mint rendező. Nagy szereplő gárdát mozgat s mindezt olyan frissen, ügyesen, hogy az egész kissé valószínűtlen történetet elhitetvé, bájossá tudja tenni. Pirit Turay Ida alakította elragadó komikummal és kis-lányos romantikával. Erdélyi Mici most is érdekes és egyéni volt. Szombathelyi Blanka veszedelmesen csinos. Vizváry Mariska a szokott jó, Kovács Terus közvetlen. Rádai Imre lendületesen játszott, de kissé kezd egyforma lenni. Juhász kintűnő, Maklary szintén. A két Pethes mellett meg kell említenünk még Gózon Gyulát, Bilicsi Tibort, Kőpeczy-Bóczot és Ballassa Jánost, mint akik egy-egy jó figurával gazdagították a filmet.

A Hungária új magyar filmje nagy és őszinte sikert aratott. A kísérő műsor remek. A világhíradó második része különösen érdekes. A magyar borról készült kultúrfilm egyike a legjobbaknak, amiket e nemből az utóbbi időkben láttunk.

SPORT

SORSDÖNTŐ MÉRKÖZÉST JÁTSZIK A BOCSKAY A ZUGLÓ ELLEN

A Bocskay csapata vasárnap délután a nagyerdői Stadionban játssza le bajnoki mérkőzését a Zuglói SE ellen. Helyosztó lesz ez a mérkőzés, mert a Bocskay a 12., a Zugló pedig a 13. helyen áll. A fővárosi amatőr csapat éppen a múlt héten a Hungária ellen bizonyította be, hogy ma már nem lehet könnyen venni egyetlen mérkőzést sem, mert a meglepetés állandóan a levegőben lóg. A Bocskay egész héten komoly munkával készült a vasárnapi találkozóra, mert ettől a mérkőzéstől nagyon sok függ. Sajnos, a katonajátékosok most sem járhattak ki az edzésre, de így is minden remény megvan arra, hogy a debreceni profi gyűltes vasárnap megszerzi a mérkőzés mindkét pontját és pillanatnyilag megszabadul a kiesés veszélyétől.

A vezetőség több irányban tárgyal, hogy a csatársort megerősítse. Hogy ez milyen eredménnyel jár, azt nem lehet tudni. Különböző az Újpesttel folynak nagyban a tárgyalások Hidas, esetleg Nemes átadása ügyében. A csapatot csak holnap állítják össze. Előreláthatólag a közvetlen védelem és a fedezetsor marad, csak a csatársorban lesz változás. A mérkőzést Boronkai Gábor vezeti.

SPORTHIRMONDÓ

A DVSC csapata vasárnap Mezőtúron játszik NBB. mérkőzést. A debreceni vasutas csapat minden előkészületet megtett a sikeres szereplés érdekében, de a csatársorban még itt is van egy kérdőjel. Nem lehetetlen, hogy a DVSC is új kö-zépcsatárt próbál ki a MAFC ellen. Egyébként a csapat változatlan lesz. A mérkőzést Beeskő, a Debrecenben is jól jól ismert játékos vezeti. Beeskő néhány évvel ezelőtt Debrecenben volt újságró.

Anglia—Norvégia 4:0 (4:0). A két ország válogatott csapata szerdán mérte össze erejét. A mérkőzés Anglia nagy fö-lényével folyt le. A második félidőben a norvégok jobban védekeztek, de meg az angolok sem erőltették nagyon magukat s így az eredmény nem változott.

Skócia—Wales 3:2 (1:1). Magyarország legközelebbi ellenfele, Skócia szerdán délután Wales csapattal mérte össze

szerejét és erős küzdelem után 3:2 (1:1) arányban győzött. A szakértők szerint Skócia remek együttessel rendelkezik és a magyar válogatottnak ugyan-csak meg kell dolgoznia, ha szép eredményt akar elérni.

Játékosvezetőküldés a vasárnapi NB. és NBB. mérkőzésekre. A vasárnapi NB. és NBB. mérkőzésekre a következő játékosvezetőköt küldték ki: Ferencváros—Kispest: Hertzka, Nemzeti—Hungária: Vogel, Szeged—Újpest: Barna, Bocskay—Zuglói SE: Boronkai, Percec—Váci SE: Török, FTC—Szentlőrinc: Iváncsics, Mezőtúr—DVSC: Beeskő, Haladás—Alba Regia: Gray, ETO—Rákospalota: Palkó, Pécsi DVSC—Tatabánya: Pazauer. Az NBB válogatott—Ipolytúr mérkőzést Májerszky vezeti.

Lovaglás útra terelődött a Szabó Péter—Egner-ügy. Részletesen beszámoltunk arról, hogy a Szolnoki MÁV—Bocskay mérkőzés után szenvedélyes harc alakult ki Egner játékosvezető és Szabó Péter, a Bocskay edzője között. Ennek a harcnak a szövetségben is folytatása lett s a szaklapok is beszámoltak az esetről. Mint értesülünk, a Szabó Péter—Egner-affér lovagias útra terelődött.

MEGHÍVÓ.

A Gazdasági Takarékpénztár Rt. illetve Váradegyházmegyei Takarékpénztár Rt. debreceni bef. cég 1938. évi november hó 21. napján délután 5 órakor a társaságnak Debrecenben Ferencz József-út 43. sz. alatti helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az Igazgatóság javaslata a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet Rt. debreceni bef. cégnek a Váradegyházmegyei Takarékpénztár Rt.-ba leendő beolvastása útján való egyesülésére vonatkozólag, mely szerint a beolvastott társaság minden egyes részvénye után egy darab 10 P névértékű bemutatóra szóló Váradegyházmegyei Takarékpénztár Rt. részvénye adatik.

2. Az Igazgatóság javaslata a Debreceni Gazdák Bankja Rt. debreceni bef. cégnek a Váradegyházmegyei Takarékpénztár Rt.-ba leendő beolvastása útján való egyesülésére vonatkozólag, mely szerint a beolvastott társaság minden egyes részvénye után egy darab 10 P névértékű bemutatóra szóló Váradegyházmegyei Takarékpénztár Rt. részvénye adatik.

3. A társaság alaptőkéjének 86.000 pengőről 171.000 pengőre való fel-emelése akként, hogy a Váradegyházmegyei Takarékpénztár Rt. bemutatóra szóló 10 P névértékű 8.600 darab részvényből álló 86.000 P alaptőkéje 8.500 darab, egyenként — 10 pengő névértékű — bemutatóra szóló részvény kibocsátásával 171.000 pengőre emeltesse fel és az így kibocsátott új részvények a beolvadó társaságok részvényeinek kieserülésére fordíthatnak.

4. Az alaptőke emelés és beolvastások által végrehajtandó egyesülések következtében a Váradegyházmegyei Takarékpénztár Rt. alapszabályainak teljes szövegében és tartalmában leendő módosítása.

5. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása.

Figyelmeztetés:

Az Igazgatóság javaslata úgy az egyesülésre, mint az alaptőke fel-emelésére, valamint az elkészített új alapszabályok teljes szövege szerint az Intézet fent megjelölt helyiségében, — a hivatalos órák alatt — megtekinthető.

A rendkívüli közgyűlésen szavazati jogot azok a részvényesek gyakorolhatnak, akik részvényeiket legkésőbb a közgyűlést megelőzően két nappal a Váradegyházmegyei Takarékpénztár Rt. (Gazdasági Takarékpénztár Rt.) Ferenc József-út 43. sz. alatti pénztáránál letétbe helyezték és az erről szóló letétjegyet felmutatják.

Debrecen, 1938. november 10.

Közgazdaság

KISSÉ JAVULT A BUZA

A készárúpiacra jelentéktelen a forgalom és az áreltolódások is mérsékeltek. A búza 5 fillérrel drágult, a rozsnál 5 fillérrel estek az árak.

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 20.60—20.70, 78 kg-os 20.80—20.90, 79 kg-os 21.00—21.10, 80 kg-os 21.10—21.20.

Rozs: pestvidéki 15.20—15.30, más származású 15.20—15.35.

Takarmányárpa: elsőrendű 18.20—18.50, középmínőségű 18.00—18.20.

Sörárpa: kiváló 21.00—21.75, prima 20.00—21.00, sörárpa 19.50—20.00.

Zab: elsőrendű 19.65—19.75, középmínőségű 19.55—19.65.

Tengeri: tisztántúli 13.85—13.95, egyéb áll. 13.65—13.80.

Ferencvárosi sertésvásár. A csütörtöki ferencvárosi sertésvásár összes felhajtása 3812 darab volt. A vásári állományból angol hússertésfelhajtás 1355 darab volt. A vásár irányzata lanyha. Árak: uradalmi

szerszertés páronként 340 kg-on felül 112—113, szedett sertés I. 104—105, III. 85—96, angol sonkasertés II. 90—98, exportzsír márkázott 150—152 fillér kg-ként.

PÓTHIRDETMEY

A Debreczeni Ujság folyó 1938. év november hó 10-iki számában megjelent közgyűlési meghívónk vonatkozó része ezennel oda módosítottatik, hogy „a fúziót kimondó határozat hatályossága attól függ, hogy a Váradegyházmegyei Takarékpénztár Rt. folyó hó 21-én megtartandó közgyűlése megfelelő határozatot hoz”.

Debreczeni Gazdák Bankja Rt. igazgatósága.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:

Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál

Felelős kiadó:

Alföldi Sajtóvállalat Kft.

Ügyvezető igazgató:

Dr. Kólya Sándor.

APIRÓ HIRDETÉSEK

A kiadóhivatalban hagyott címek 21-90. telefonszám alatt is megtudhatók. Jelligés hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbítja. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekből beküldhető.

Kisipari hirdetések

FIGYELEM!

Mielőtt lakását kifestetné, ajtóit, ablakait, bútortait fényeztetné, kérjen díjmentes ajánlatot

SZEKERES

festővállalattól, Debrecen, Homok-u. 122. Telefon 13-19.

Nyomozó iroda

Ismét idehaza van Gálócsy, Vigkedvű 28. Telefon: 28—72. Legyen bizalommal. 1113—1872

Belöltendő állás nőnek

Fiatal leány délelőtti takarításhoz felvétetik. Poroszlai 14. W—312

Erős

takarításszonty délutáni órákra állandóra keresek. Nyil-u. 70. 316

Intelligens

fiatal bejárót keresek. Rákosi Jenő-u. 8. II. 2. 301

Belöltendő állás férfiaknak

Jóesaldból való kifutófiú azonnal felvétetik. Tóth Lajosné fűszerüzlet, Mák-u. 11. sz. 271

Kifutófiút

azonnal felveszek. Fischer József, Sas-u. 4. 315

Állást kereső nő

Jól fizető

gazdasszonynak mennék tanyára is. Pirosné, Honvéd-utca 42. Ny.

Perfekt

gyors- és gépirónő azonnali belépésre állást keres. Ajánlatokat „Ügyes” jellegre a kiadóba kérek. 1347

Butorozott szoba

Udvari különbejáratú butorozott szoba előszobával kiadó. Érdeklődni keresztpályán, Arany János-utca 47. sz. 261

Péterfia 52. sz. alatt

csinosan butorozott szoba kiadó. Azonnala is. 275

Teljes ellátás

Kimondottan úriléányt elvállal teljes ellátásra Budapesten debreceni úriasszony, zongorahasználattal. Csatládtagnak tekintené. Ertekezés d. e. 10-161 Kossuth-u. 39. I. em. udvari lépcső. 1760

Kétszobás

Kiadó két utcai szoba irodának, orvosi rendelőnek, garzon úr- vagy hölgynek, esetleg gyermektelen idősebb tisztviselő párnak. Csapó-u. 10. Értekezhetni az udvarban a tulajdonossal. 1770

Olmot és mosott rongyot

vesz a kiadóhivatal

Ferenc József ut 56

Ajánlat

Közvetlen forrásból érkező gyári maradékaik mindig legolcsóbbak. — Dr. Révészné, Piac-utca 42. sz. Pannonia-udvarban.

Női fekete télikabát

P 22-161, férfi télikabát P 25-161 kapható Vágó Sándortól, Csapó-u. 10. 1231—1996

Lela

Családi ház ellenében idősebb háztulajdonos gondozását vállalnám. — Címet „Tisztviselőcsalád” jellegre a kiadóba kérek. 311

Épületbontásból

ajtók, ablakok, faanyagok, vasdrótok, csövek, felkötővasak, vasgerendák, árok, lapátok, csákányok, gereblyék, terméskövek, márvány sír- emlékek olcsón kiárussítatnak. Kigyó-utca 51.

Zománctűzhelyek

gyönyörű színekben, 2 aknás kályhák, kőesővek, hűségárok nagy választékban Nagy vasüzletben, Csapó-kanyar. 1130—160

Ponty

biharugrai kilója 96 fillér Halesarnokban, József királyi herceg-utca 2. sz. 299

Libamáj

3 fillértől dekája, libaaprólék 70 fillér Simonffy-u. 6. sarki koresmán túl és Csapó-utcai színházjáráról libahúsüzletben. — Szombat este nvitva.

Lakás-és szoba kereslet

Lakbérletkötéssel családi házat keresek megvételre. Ajánlatokat „Állami tisztviselő” jellegre kiadóba kérek. 310

Üzlet-műhely raktár

Hizláló elsősorú berendezéssel, malom üzemmel eladó, vagy kiadó. Péterfia 29. Rauchbauer. 238

Kereslet

Használt bútort, varrógépet, irodaberendezést stb. magas áron veszek. Andrásó. Csapó 16. Hívásra jövök. 1907

Butor

OLCSÓ HÁZHELYEK a Luther- és Kuruc-utak sarkán részletfizetésre is eladók. Felvilágosítást ad dr. esányi FARKAS ATTILA ügyvéd, Werbőczy-utca 12. 1823

Eladó állatok

Belga óriás nyulak (a szegedi Hangya-telep fajtajából) eladók. Széchenyi-u. 69. sz. 1840

Paplanok

flanel takarók lópköröcök

olcsón

Petriknél Szent Anna-u. 5

Oktatás

Zongoraórákat adok akadémiai rendszer szerint kezdőknek és haladóknak. Jutányos tandíj. Kivánatra magyar nótákat is tanítok cigányosan, kíséretszerkesztéssel. Kossuth-u. 39. I. udvari lépcső, délután fél 2-től fél 4-ig. 134

Eladó ingatlanok

háromlakásos, jól fejlődő ház realiskola közelében eladó. Csokonai-utca 24. 125—218

Eladó ház

Arany János-u. 40. sz. kétlakásos sarokház kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni dr. Széll, Piac-u. 77. W—288

Eladó ingatlanok

háromlakásos, jól fejlődő ház realiskola közelében eladó. Csokonai-utca 24. 125—218

Eladó ingatlanok

Budai Ezzsaiás-utca 51. számú 2-szobás, előszobás, kényelmes családi ház. 744

Házhelyek

Híd-utca 14 szám alatt, valamint 7-gobás ház, a közismert Bagolyvár vendéglővel elköltözés miatt eladó. V—391

Családi ház

18 évig még adómentes, 448 négyzetföldi telken, szőlő és gyümölcsösökkel, 2 nagy szoba, előszoba, konyha, speiz és padfűzővel, alapincézve, jóvizű kúttal, részben teher átvállalással eladó. Gróf Vecsey-utca 13. szám. Homokkert. 243

Forgalmas helyen,

a nagyalomás mellett, Kőcsés-utca, 16. számú ház három lakással és üzletbelső lakással, mely kocsmának vagy vendéglőnek igen alkalmas, vilány, vízvezeték van, — kevés pénzért megvehető. Az üzletbelső kocsmának kiadó. 309

Eladó ingatlanok

12 éves gyermeknek télikabát prémbeállással eladó. Poroszlai 14. W—311

Hat darab

bőrszék eladó. Csapó-utca 10. az udvarban. 1769

Egy

világos zöld Hardmuth-rendszerű cserépkályha eladó. Komlóssy-út 15. sz. 314

Elvesztett

Katonai autóról 501. számú rendszámú kábel elvesztett. Megtaláló szíveskedjen a kiadóhivatalba beadni. 310

Különbéle

Jókarban lévő vasmosó eladó. Komlóssy-út 15. 1918

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén. Igazgató: Somogyi Gábor.

Eladó föld

Nagyerdő alatt remek helyen 250—300 □-öles, kb. 25 drb. parcella igen olcsón eladó. Felvilágosítást dr. Haló Tibor ügyvéd, József kir. hg.-u. 7. sz. ad. 304

Eladó ház

Arany János-u. 40. sz. kétlakásos sarokház kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni dr. Széll, Piac-u. 77. W—288

Adómentes

háromlakásos, jól fejlődő ház realiskola közelében eladó. Csokonai-utca 24. 125—218

Eladó

Budai Ezzsaiás-utca 51. számú 2-szobás, előszobás, kényelmes családi ház. 744

Házhelyek

Híd-utca 14 szám alatt, valamint 7-gobás ház, a közismert Bagolyvár vendéglővel elköltözés miatt eladó. V—391

Családi ház

18 évig még adómentes, 448 négyzetföldi telken, szőlő és gyümölcsösökkel, 2 nagy szoba, előszoba, konyha, speiz és padfűzővel, alapincézve, jóvizű kúttal, részben teher átvállalással eladó. Gróf Vecsey-utca 13. szám. Homokkert. 243

Forgalmas helyen,

a nagyalomás mellett, Kőcsés-utca, 16. számú ház három lakással és üzletbelső lakással, mely kocsmának vagy vendéglőnek igen alkalmas, vilány, vízvezeték van, — kevés pénzért megvehető. Az üzletbelső kocsmának kiadó. 309

Eladó ingatlanok

12 éves gyermeknek télikabát prémbeállással eladó. Poroszlai 14. W—311

Hat darab

bőrszék eladó. Csapó-utca 10. az udvarban. 1769

Egy

világos zöld Hardmuth-rendszerű cserépkályha eladó. Komlóssy-út 15. sz. 314

Elvesztett

Katonai autóról 501. számú rendszámú kábel elvesztett. Megtaláló szíveskedjen a kiadóhivatalba beadni. 310

Különbéle

Jókarban lévő vasmosó eladó. Komlóssy-út 15. 1918

Nyomatott a Magyar

Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén. Igazgató: Somogyi Gábor.

ÉLŐBAROMFI ÁRAK:

Pulyka, sovány darabja	3.00—5.00	Csirke kg.	0.95—1.05
Pulyka kövér kilója	0.85—1.00	Jérce párja	3.20—3.80
Liba, sovány darabja	3.20—4.50	Csirke, rántani-való	1.00—1.80
Liba kövér kg	1.10—1.20	Csirke, sütnipárja	2.30—3.00
Kacsa kövér, kilója	1.10—1.20	Kacsa, sovány darabja	1.30—2.30
Tyúk párja	3.80—5.00	Tojás drb.	0.09—0.11
Káppan kg.	0.95—1.05	Tojás kilója	1.80—2.00

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Nemes alma kilója	0.70—0.90	Birsalma kg	0.30—0.60
Közönséges alma kilója	0.36—0.60	Dió kg.	0.95—1.10
Körte kg.	0.65—0.90	Dióbél kg.	3.00—4.40
Gesztenye kg.	0.76—0.84	Szőlő, csemege kilója	0.50—0.96
Őszibarack kg	0.80—1.00	Citrom drb.	0.07—0.12

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Vereshagyma kilója	0.12—0.14	Zöldbab kg.	0.36—0.40
Fokhagyma kilója	0.30—0.40	Karalábé drb.	0.02—0.05
Cékla kg.	0.08—0.10	Sárgarépa cs.	0.04—0.06
Tök dib	0.02—0.04	Bab száraz kg	0.26—0.30
Burgonya, rózsakilója	0.08—0.10	Zeller drb.	0.02—0.05
Burgonya, vegyes, kg.	0.06—0.08	Borsó, szemes kilója	0.60—0.80
Retek, cs.	0.02—0.04	Spenót és sóska kilója	0.03—0.05
Petrezselyem csomója	0.05—0.08	Zöldhagyma csomója	0.04—0.06
Karfiol drb.	0.20—0.30	Saláta feje	0.04—0.06
Kelkáposzta darabja	0.05—0.10	Paprika 100 drb.	0.40—1.00
Fejéskáposzta darabja	0.03—0.08	Ugorka 100 db	0.40—1.00
Savanyúkáposzta kilója	0.20—0.22	Gomba kg.	0.60—1.00
		Paradicsom kilója	0.14—0.18
		Zöldtengeri csöve	0.03—0.05

KENYÉR ÁRAK:

Fehér kg.	0.42	Rozskenyér kg.	0.30
Félbarna kg.	0.40	Péksütemény drb	0.05
Barna kg.	0.38		

LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 00-ás kg.	0.39	Rozsliszt kg.	0.30
Búzaliszt 0-ás kg.	0.39	Korpa kg.	0.15
Búzaliszt 2-ös kg.	0.38	Búzadara kg.	0.14
Búzaliszt 4-es kg.	0.36		